

ФАБИАН ЛЕНК
ТАЙНСТВЕНИ НАДПИСИ В
ПОМПЕЙ

Част 27 от „Детективи с машина на времето“

Превод от немски: Ирена Патулова, 2014

chitanka.info

КИМ, ЮЛИАН, ЛЕОН И КИЯ — ДЕТЕКТИВИ ВЪВ ВРЕМЕТО

Находчивата Ким, знаещият Юлиан, смелият Леон и загадъчната египетска котка Кия са четирима приятели, които имат необикновена тайна.

Те притежават ключ за старата библиотека в манастира „Свети Бартоломей“. Там се намира мистериозната стая на времето Темпус^[1], през която може да се отиде в миналото. Темпус пулсира в ритъма на времето, има хиляди врати и зад всяка се крие определена година от историята на света. През тези врати приятелите могат да се озоват в Египет от времето на фараоните или в Древен Рим.

Винаги, когато се интересуват от някоя вълнуваща епоха или попаднат на загадъчен криминален случай от миналото, те се озовават там с помощта на Темпус.

И пак Темпус връща приятелите в настоящето. Трябва обаче добре да запомнят мястото на пристигането, защото само оттам могат да се върнат обратно в нашия свят.

Дори когато пътуванията във времето продължават по няколко дни, в настоящето не е изминала и секунда. Така никой не забелязва внезапните изчезвания на нашите детективи.

---

[1] Темпус — (от лат.) време. — Б.пр. ↑

ЗАСТИНАЛИ В КАМЪКА

Тримата приятели Ким, Леон и Юлиан се бяха излегнали край басейна в Зибентан. Невероятно красивата котка Кия се бе скрила в чантата на Юлиан. Прекрасният летен ден, за съжаление, бе и последният ден от ваканцията. Утре започваха училище — при това още първия ден щяха да имат два часа математика. Но на Юлиан не му се мислеше за това, още бе под влияние на преживяното неотдавна, защото вчера се върна с родителите си от почивка в Неапол^[1]. Успяха да разгледат и древните градове Помпей и Херкулан^[2].

— Казвам ви, хора, беше страшно интересно! Помпей е невероятно място! Когато се разхождаш из него, имаш чувството, че си попаднал в Древен Рим, сякаш времето е спряло...

— Да, звучи интересно... Ние пък бяхме две седмици в Алпите на екскурзионно летуване и правихме преходи от хижа на хижа — прекъсна го Ким и подхвърли на Кия платнена топка, към която бе пришила малко звънче. Кия хвана топката и я върна обратно на Ким, побутвайки я с лапа.

— Наистина ли? — попита Леон. Изтегнат по гръб, той премигваше срещу слънцето. — Обичам спорта, но да трамбоваш цял ден... Мисля, че ще ми дойде в повече. Нашата почивка на Майорка беше върхът. Разгледахме много места, но повечето време бях в басейна или в морето.

Юлиан се подпря на лакти.

— Звучи супер! Но за мен Помпей е нещо невероятно. Представете си как се разхождате в град, който е на повече от 2500 години! Виждате градските порти, големи обществени къпални — римляните ги наричали терми^[3], храмове, къщите с великолепни стенописи, амфитеатъра^[4], улиците... сякаш вчера са построени. — Той внезапно се замисли. — Но беше и някак потискащо...

Ким го погледна с изненада.

— Защо?

— Ами когато Везувий^[5] изригнал, огнената стихия помела всичко по пътя си. Помпей и близките градове били погребани под нажежената вулканска пепел. Загинали много хора. Животът замрял и тези градове останали като консервирани в буквалния смисъл на думата. Затова, когато се разхождах из улиците, се чувствах странно. Но въпреки това е невероятно интересно.

Ким подхвърли топката на Кия.

— Надявам се, че си направил снимки.

Юлиан кимна мълчаливо.

— Много искам да ги разгледам... — започна Ким, но внезапно се сети. — Но знаете ли какво ще е още по-вълнуващо?

Момчетата я погледнаха, изпълнени с очакване. Ким понечи да продължи, но Юлиан вдигна ръка.

— Сещам се какво имаш предвид — почти шепнеше. — Искаш да посетим Темпус, нали?

— Точно така! И да видим твоя Помпей в пълния му блясък. Юлиан, аз съм за! Да се върнем 2000 години назад! — въодушеви се Ким.

Леон подсвирна тихо.

— Това е музика за ушите ми. Ти какво мислиш, Юлиан?

Юлиан сгъна кърпата си.

— Чудесно! Нямам търпение да видя града — с хората, които са го построили и са живели в него!

— Ами да го направим тогава! — рече нетърпеливо Леон. — Но преди това да попрочетем нещичко. Ким и аз все пак не сме ходили в Помпей.

— Точно така, малко подготовка няма да ни се отрази зле — съгласи се момичето.

Един час по-късно приятелите вече бяха в библиотеката на манастира „Свети Бартоломей“. Както винаги, бяха избрали времето, когато библиотеката е затворена за посетители. Но тъй като Юлиан разполагаше с ключ от царството на книгите, то беше изцяло на тяхно разположение.

Ким се насочи към отдела с исторически книги, Леон започна да разглежда пътеводителите, а Юлиан се зае да търси информация в интернет.

Какво правеше Кия ли? Тя се беше настанила, както обикновено, на перваза на прозореца — любимото ѝ място. Лежеше свита на кравай с полупритворени очи и наблюдаваше какво правят приятелите.

— Юлиан, кога точно е изригнал вулканът? — попита Ким, разлиствайки някаква книга.

Юлиан се обърна.

— На 24 август 79 година, така е написано в пътеводителя.

— Хм... в такъв случай трябва да се озовем в Помпей преди това. Но кога точно? — разсъждаваше Ким на глас и продължаваше да прелиства книгата.

В този момент Леон доволно потупа корицата на един пътеводител:

— Знаете ли какво е цялото име на Помпей?

Юлиан и Ким поклатиха глави.

— Колония^[6] Венерия Корнелия Помпеанор! Така го е кръстил римският диктатор^[7] Сула^[8]. Колония означава град, Венерия идва от Венера — римската богиня на любовта, любимата богиня на Сула, а Корнелия — от фамилното му име, Корнелий! Логично, нали?

— Няма да се побере върху никоя табела — засмя се Ким. — Вижте, тук има карта на града.

Тримата се наведоха над картата.

— Това е супер! — ахна Юлиан. — Бил съм навсякъде!

След това показа къде се намират градските порти, термите и театърът, което още повече разпали желанието им да посетят древния град.

— Знаете ли, че Помпей много дълго време бил независим от Римската държава? — с изненада отбеляза Юлиан. — Екскурзоводът ни изобщо не спомена за това.

— Какво? Мислех, че градът е създаден от римляните — учуди се Леон.

— Да, точно така, или поне за дълъг период от време. Пише го на тази интернет страница — потвърди Юлиан. — По време на Съюзническата война^[9] в Римската република през II-I век преди новата ера Помпей неизменно бил на страната на противниците на римляните. Сула го обсадил през 89 година преди новата ера и заповядал да бъде подложен на обстрел. Едва през 80 година преди

новата ера градът паднал под римска власт. Сула го превърнал в римска колония и му дал онова дълго име...

Ким върна книгата на рафта.

— В такъв случай остава само да изберем годината, в която да се пренесем в Помпей.

— Какво ще кажете за 80 година преди новата ера? — предложи Юлиан. — Иска ми се да се запознаем с древноримския Помпей.

— Така да бъде — съгласиха се Ким и Леон.

Юлиан хвърли поглед към Кия.

— А ти какво мислиш?

Котката го погледна със смарагдовозелените си очи и на него му се стори, че му намигна. След това се надигна бавно, скоочи грациозно от перваза и безшумно се плъзна към тайнствената стая на времето.

Юлиан се усмихна.

— Да тръгваме!

Приятелите последваха котката и след няколко минути се озоваха пред висок шкаф, монтиран върху релса, така че да може да се придвижва. Зад него бе скрит Темпус. Тримата приятели избутаха встрани тежкия шкаф.

С разтуптяно сърце Юлиан погледна мрачната врата, която се показва отзад. Върху нея бяха изрисувани страховити муцуни и тайнствени букви, трябваше да направи усилие, както винаги, да се застави да я отвори. Знаеше, че зад нея се крие цял един свят, пълен с приключения, но и с опасности. Този път обаче искаха само да разгледат един древноримски град. Какво толкова би могло да се случи?

Юлиан изправи рамене и се насили да преодолее страховете си. Всичко ще мине добре! Прекрачи прага на стаята, следван от приятелите си. Както винаги, из необятното пространство на стаята плъзеше синкава мъгла. Подът пулсираше в ритъма на времето като леко развълнувано море. Светлината бе оскъдна. Момчето с усилие различаваше отделните врати. Имаше стотици и над всяка от тях беше изписано числото на определена година.

Но в подредбата на годините нямаше никаква логика — те бяха разхвърляни в пълен безпорядък. Всеки път приятелите се изправяха

пред предизвикателството да открият точната врата. Този път върху нея трябваше да пише 80 година преди новата ера.

Юлиан крачеше най-отпред, след него бе Ким, която носеше Кия на ръце, а най-отзад пристъпваше Леон.

Юлиан нямаше никаква идея накъде да върви, движеше се напосоки и вече бяха минали край много врати, но никоя от тях не бе тази, която търсеха. След като се лутаха повече от петнайсет минути, момчето въздъхна отчаяно — всеки път Темпус им даваше някакъв знак, всеки път... Но сега...

— Какво, за бога, е това? — объркано попита Юлиан.

Леон и Ким не отвърнаха, в очите им се четеше страх, а Кия измяука жално.

Внезапно подът пред краката на Юлиан се огъна, разнесе се пукот и трясък, после зейна пукнатина, в която се виждаше огненочервена клокочеща маса. Горещината, която се разнасяше на талази, бе непоносима.

„Лава, като при изригването на вулкан!“, помисли Юлиан и отстъпи назад.

— Да се махаме оттук! — извика той и се втурна назад, следван от приятелите си. Докато тичаше, изви глава и погледна назад. Пукнатината ставаше все по-широка и ги следваше като назъбена лента, за секунда му мина през ум, че просто ще ги погълне!

Отново погледна пред себе си и внезапно се закова на място. Отпред бе изплувала залостена врата и над нея блестяха цифрите на 80 година преди новата ера!

Момчето хвърли поглед назад — лавата бе изчезнала, а върху пода имаше следа като от зараснала рана.

Юлиан си пое дълбоко дъх и се загледа във вратата. Тя бе огненочервена, а по ръба бе обрамчена със златистожълти ивици. Изглеждаше така, все едно цялата е обхваната от пламъци.

Дръжката ѝ бе златистожълта. Юлиан бавно постави ръка върху нея. Металът бе топъл, почти горещ.

Добре, каза си той, няма проблем, успокой се! Запази самообладание и натисна надолу.

В този момент вратата просто изчезна. Вместо нея можеше да се види само черна, зееща празнина.

Юлиан преглътна с усилие.

— Готови ли сте? — попита той Ким и Леон.

Двамата кимнаха в отговор.

Приятелите се хванаха за ръце и се концентрираха върху целта си — Помпей. Само така Темпус щеше да ги отведе на точното място.

След това направиха една-единствена, но решителна крачка напред и пропаднаха в черното нищо.

---

[1] Неапол — третият по големина град в Италия. Наброява почти един милион жители. Основан е около 750 г. пр.н.е. Името на града идва от гръцкото „неа полис“ (нов град). — Б.пр. ↑

[2] Херкулан — древен град в Неаполския залив, основан в 300 г. пр.н.е., разрушен заедно с Помпей от изригването на Везувий. Днес градът се нарича Еркулано и наброява 55 000 жители. — Б.пр. ↑

[3] Терми — обществени бани (къпални) в Древен Рим. Представлявали комплекси за отдих и забавления с площадки за гимнастически упражнения, зали за беседи и игри с приятели, библиотеки и магазини. Посещението на термите било част от ежедневната програма на римските граждани. В термите имало: аподитерий — съблекалнята, където роб пазел от крадци дрехите на посетителите, поставени по рафтчета, вдълбани в стените; тепидарий — зала с басейни с топла или хладка вода; калдарий — зала с басейни с гореща вода, където всъщност ставало същинското къпане; судаторий (лаконикум) — най-горещото помещение в термите, потилня, подобна на сауна, където горещ и сух въздух предизвиквал обилно потене; фригидарий — открит басейн със студена вода. — Б.пр. ↑

[4] Амфитеатър — постройка с кръгла или овална форма, със стъпаловидно разположени седалки около арена за игри, гладиаторски битки, публични зрелища. — Б.пр. ↑

[5] Везувий — действащ вулкан в околностите на Неапол, Италия, висок 1281 м. През XX в. вулканът е изригвал шест пъти. Най-известното му изригване е било на 24 август 79 г., когато римските градове Херкулан, Помпей и Стабия са напълно унищожени. — Б.пр. ↑

[6] Колония (римска) — градско селище на римски граждани в завладени от Рим земи. Живеещите в него можели да се ползват с правата на римски граждани. Римските колонии често се основавали на мястото на вече съществуващо селище с местно население.

Статутът на колония се давал по преценка на Римската държава. — Б.пр. ↑

[7] Диктатор — висше длъжностно лице, назначавано по време на извънредни ситуации в Древен Рим от единия от консулите по решение на Сената. Управлявал максимум шест месеца. През това време разполагал с цялата гражданска и военна власт. — Б.пр. ↑

[8] Сула (138 или 134–78 г. пр.н.е.) — Луций Корнелий Сула Феликс е римски държавник и военачалник. Избран е за диктатор през 82 г. пр.н.е. и е консул през 88 г. и 80 г. пр.н.е. Изключително талантлив и умел генерал, спечелил през военната си кариера много битки. Конкурентът му Гней Папирий Карбон казва за него, „че е хитър като лисица и смел като лъв“. Тази комбинация от качества използва покъсно и Николо Макиавели, за да даде идеалната характеристика на един управник. — Б.пр. ↑

[9] Съюзническата война (91–88 г. пр.н.е.) — война на италианските племена против Римската република заради отказа на Рим да им предостави пълни граждански права *civitas Romana*, включително и избирателно право. — Б.пр. ↑

В ГРАДА НА ОГНЕДИШАЩАТА ПЛАНИНА

Ким премигна на ярката слънчева светлина.

Да не би да са в Помпей?

— Разкарайте се от пътя ми! — изрева някой и Ким стреснато се обърна.

Към тях се движеше впряг, теглен от два яки вола. На капрата седеше не по-малко як каруцар, а колата бе натоварена догоре с огромни амфори^[1].

Ким, с Кия в ръце, Леон и Юлиан бързо се отдръпнаха от пътя на колата.

Трополейки, каруцата мина през градската порта. Към града се точеше неспирен поток от хора и каруци. Ким с облекчение помисли, че едва ли някой е забелязал странния начин, по който се озоваха тук, защото не можеше да има никакво съмнение, че Темпус ги пренесе в миналото именно през тази порта.

Огромната порта на градската крепостна стена бе висока пет или шест метра, над нея имаше голяма арка^[2]. В ниши, отстрани на портата, бяха поставени статуи на богове. Върху крепостната стена над портата стояха двама легионери^[3], въоръжени с дълги копия и мечове. Сега вече Ким бе сигурна, че се намират в римски град и че този град се нарича Помпей.

През отворената порта тя видя внушителна планина с меки извивки и величествен връх. Хвърли въпросителен поглед към Юлиан, нали вече беше идвал в Помпей.

— Това Везувий ли е?

— Да, струва ми се — отвърна тихо Юлиан. — Само че е много по-висок, отколкото го видях това лято. Което впрочем не е за чудене. При ужасното изригване е разрушен и целият му връх, а щом това е Везувий, значи се намираме пред Порта дел Везувио^[4]. От тук до центъра на града е съвсем близо.

Ким пусна Кия на земята. Улицата беше павирана с едри камъни и с високи тротоари.

— Защо ли са тези издигнати камъни по паважа? — почуди се Ким.

— По тях може да се пресече улицата, когато по нея потекат дъждовни води — обясни Юлиан. — Разказаха ни го по време на екскурзията. Виждаш ли как са поставени на разстояние един от друг — за да може колелата на каруците да преминават между тях.

Задмина ги носилка, в която вероятно се бе настанил аристократ. Перденцата на носилката бяха дръпнати и Ким успя да зърне отегченото лице на дебел мъж, излегнал се върху планина от възглавници. Върху туниката^[5] си мъжът носеше тога^[6] с пурпурна ивица.

Ким видя и елегантно облечени жени, съпровождани от роби. Едната жена бе с изкусно направена прическа с вдигната нагоре коса. Беше облечена със зелена копринена стола^[7], пристегната с колан. Друга жена, която мина покрай Ким, носеше изящни обеци с форма на делфин, гривна с форма на змия и огърлица от седеф и смарагди. Върху вишневочервена стола се беше загърнала с пала^[8].

Ким се погледна — никакво разточителство, никакви украшения. Също като Леон и Юлиан, беше обута в кожени сандали и носеше бяла туника. Нейната обаче бе по-дълга от тези на момчетата и стигаше почти до глезените ѝ.

— Ако не бъркам, в момента се намираме на Виа Стабиана^[9] — каза Юлиан.

Широко разтворили очи и любопитно озъртащи се на всички страни, децата се оставиха да ги повлече потокът от хора. Улични музиканти с флейти и барабани се опитваха да привлекат вниманието на тълпата, укротител на змии се бе настанил пред някаква статуя с двете си змии, роби, приведени под тежестта на товари от дърва или топове плат, уморено сновяха нагоре-надолу. От една сергия се разнасяше миризма на печена риба, на друга предлагаха дребни сладки с мед. Пред някаква невзрачна къща бе седнал плешив човек и тракаше с ножица — най-вероятно беше бръснар и си търсеше клиенти.

— Вадя и зъби, в името на Асклепий^[10]! — хвалеше той разностранните си умения и размаха под носа на Ким един изваден зъб.

Момичето ускори крачка.

Възрастна жена седеше зад сергия с множество амфори.

— Купете си от най-хубавото вино в града! — подвикваше тя. — Ще го намерите само при мен!

Ким едва успя да скрие усмивката си и продължи да върви покрай магазинчетата за сандали, мебели, украшения, плодове. Не пропусна да разгледа и къщите, макар да нямаше много за гледане. Повечето бяха двуетажни, с покриви от червени керемиди, целите измазани в бяло и почти без прозорци към улицата — така обитателите се предпазваха от крадците, шума и горещината. В някои къщи имаше магазинчета или кръчми. От време на време през отворените врати на къщите Ким успяваше да хвърли поглед във вътрешността и видя коридори с красиви мозайки и дори ромолящ фонтан в една добре поддържана градина.

Направи ѝ впечатление и друго. Върху някои стени се виждаха драсканици като например: „Суцесий, тъкач, обича Ирис, робинята на гостилничаря“, или „Пикулий, начинаещ борец, удържа победа. Получилият свобода Абдонетий, участвал в 16 битки, издъхна“. Най-вероятно ставаше въпрос за съобщения на почитатели на гладиатори. Но Ким откри и реклами на политици, и обяви за театрални представления.

В този момент от дясната страна на улицата съзря великолепна сграда.

— Това са Стабианските терми — най-старите в Помпей. Построени са през VI или VII век преди новата ера — развълнувано прошепна Юлиан. — Невероятни са! Изглеждат като... — Не успя да довърши изречението си, тъй като точно в този момент покрай него минаха двама легионери.

Главният вход на термите бе откъм съседната улица Виа дел Абонданца^[11] и от двете страни бяха разположени дълги редици магазинчета.

— Непременно трябва да посетим тези терми — обади се Ким, когато войниците се отдалечиха. — А сега да се опитаме да си намерим работа и подслон.

— Но къде? — попита Леон.

Ким махна с ръка.

— Все ще намерим нещо. Не ни е за пръв път, нали?

В този момент се разнесоха силни гласове. Ким се огледа и видя млада жена с топове плат в ръце, застанала пред солидна къща. Беше облечена в прости дрехи, а дългата ѝ коса бе вдигната на кок.

На входа на къщата стояха двама мъже. Единият — нисък и дебел, оплешивяващ и с дълъг нос, бе облечен в богато украсена туника. Другият бе невероятно мускулист и с кожена препаска на бедрата.

— Какво си въобразяваш, жено? — ревна дебелакът, после грабна един топ плат от ръцете ѝ и я удари с него през лицето.

Ким усети как се изпълва с ярост. Що за кретен е този? Тя бързо пристъпи към него.

— По-спокойно, Ким! — опита се да я спре Юлиан, но напразно. Ким вече бе на метър-два от групичката и приятелите я последваха.

— Донесла си ми не това, което исках, глупачке такава! Поръчах син плат, а ти ми носиш зелен, в името на Юпитер^[12]!

Жената, която бе на около двацет и пет години, слаба и не много висока, стисна плътно устни. Красивото ѝ лице с изящен нос и високи скули почервения, а в тъмните ѝ очи се таеше гняв.

— Жена ми направо ми вгорчи живота заради глупостта ти! Тя мрази зелено! — не спираше да нарежда дебелакът. — Довечера ще имаме гости и искаше да си ушие нова стола от син плат. Чуваш ли, от син!

— Донесох това, което ми даде Тит. Нямах представа какво си поръчал, Маритим, аз съм само приносителка — каза жената.

Лицето на дебелака се изкриви в злобна гримаса.

— Така значи, на всичкото отгоре си и нахална и обиждаш приятеля ми Тит! Познавам го добре, той не би направил такава грешка! — и дебелакът хвърли плата на тротоара, после се обърна към роба си. — Нямам време да се занимавам с тази никаквица, хвърли ѝ един бой и кажи да ми донесат син плат.

Маритим се обърна и изчезна в къщата. Робът направи крачка към жената и вдигна ръка да я удари.

— Спри! — кресна Ким и мъжът изумено я погледна.

В същия момент той получи ритник под коляното, изрева от болка и заподскача на един крак.

С огромно изумление Ким, Леон и Юлиан видяха как жената повторно ритна мъжа и този път направо подкоси роба. Той се

строполи на земята, а жената стъпи с крак на шията му.

— Да не си посмял да ме докоснеш! — изсъска тя със свити пестници.

— Добре, добре, само изпълнявах каквото ми наредиха... — простена мъжът.

Жената се отдръпна, вдигна плата и се канеше да си тръгне, когато от къщата изскочи Маритим.

— Какво става тук? — кресна той, като видя роба си, който се опитваше да се изправи. — Да не би тя...

Робът кимна и Ким разбра, че цялата тази работа му е твърде неприятна.

— Вдигнала си ръка на роба ми! — изрева Маритим. — Това ще ти струва скъпо! Ще се оплача на Тит и ще се погрижа да те изхвърли!

Младата жена само махна с ръка и се обърна към приятелите:

— Благодаря, че ми се притекохте на помощ, но нямаше нужда. Мога и сама да се грижа за себе си.

— О, да. Видяхме това! — отвърна Ким с уважение, докато всички заедно се спускаха по Виа дел Абонданца. Младата жена я бе впечатлила, а и можеше да им покаже къде да намерят подслон.

Ким спря и я погледна в очите.

— Виж, можеш ли да ни дадеш съвет къде да намерим работа и подслон?

Жената изгледа Ким изпитателно, не бързаше да отговори.

---

[1] Амфора — голям глинен съд с удължено яйцевидно тяло, тясно гърло и две вертикални дръжки. Служел за съхраняване и пренасяне на вино, зехтин или вода в Древна Гърция и Древен Рим. — Б.пр. ↑

[2] Арка — характерна форма в римската архитектура. Елемент с форма на дъга или свод в постройките. — Б.пр. ↑

[3] Легионер — римски гражданин, служещ в армията, участник в легион — най-голямото бойно подразделение на римската армия. — Б.пр. ↑

[4] Порта дел Везувио — градска порта в северната част на Помпей, откъдето се открива гледка непосредствено към вулкана. — Б.пр. ↑

[5] Туника — част от мъжкото облекло, състояща се от две пришити правоъгълни парчета плат. Туниката се носела привързана в кръста. — Б.пр. ↑

[6] Тога — дреха от дълго правоъгълно парче плат, увито и драпирано около тялото. Римските граждани носели тоги в официални случаи. — Б.пр. ↑

[7] Стола — дълга дреха, роба, носена от римските жени. — Б.пр. ↑

[8] Пала — голям правоъгълен шал, носен от римските жени. — Б.пр. ↑

[9] Виа Стабиана — главна улица в Помпей, наречена на Порта Стаба — една от градските врати, откъдето тръгва път до град Стабий, отстоящ на 5 км от Помпей и също като него унищожен от изригването на вулкана. — Б.пр. ↑

[10] Асклепий — древногръцки бог на лечителското изкуство, изобразяван е като мъж с брада в разцвета на силите си, който държи в ръката си жезъл с обвита около него змия. Неговият римски еквивалент е Ескулап. — Б.пр. ↑

[11] Виа дел Абонданца — една от главните улици в Помпей, която извежда до форума, в превод: „улица на изобилието“. — Б.пр. ↑

[12] Юпитер — върховният римски бог, бог на небето и на времето, което създава, на гръмотевиците и светкавиците. — Б.пр. ↑

ПАЛЕЖЪТ

Леон застана до Ким.

— Ние сме страхотни работяги! — заяви той.

Младата жена се засмя.

— Добре, ще се застъпя за вас пред Тит. Между другото, името ми е Сабина. А вие кои сте?

Този път Леон се зае да представи приятелите и себе си. Послужи си с историята, която използваше и Юлиан. Загубили родителите си при нападение на разбойници, напуснали родното си място и дошли в Помпей с надежда да намерят работа и подслон.

— Тъжно, наистина — каза Сабина с горчивина, — времената са трудни. Загубих мъжа си преди две години, беше само на двайсет и една. Работеше като бояджия, но падна от едно скеле... Сега съм принудена сама да се справям, работя като фула^[1], пера дрехи, освен това разносям доставките, които Тит ми възлага, защото, за разлика от много други, мога да чета и пиша и затова не е толкова лесно някой да ми зашлеви плесница.

— Кой е Тит? — попита Леон и в гласа му се долавяше любопитство.

— Един от най-богатите хора в Помпей. Натрупа състояние от търговия с платове — обясни Сабина. — Има и много работници, трябва да са около стотина, може би ще има нужда и от такива като вас. Къщата, складът и пералнята му са наблизко и веднага ще го попитам.

— Ами Маритим? — продължи да задава въпроси Леон.

Сабина направи гримаса.

— По-богат е дори от Тит и, което не е за подценяване, разполага с повече власт. Той е един от двамата ни дуумвири^[2] и е сред най-важните хора в Помпей.

Продължиха мълчаливо напред. Междувременно минаха покрай един магазин, в който се предлагаха всевъзможни скъпи неща —

арабски подправки, стриди от Лондиний^[3], папирус от Нил, папагали от Индия и ароматни масла от Лугдун^[4].

Продължиха по малката уличка Вико дел Лупанаре и най-после стигнаха до една внушителна сграда на Виа дела Фортуна^[5].

— Стигнахме! — уведоми ги Сабина.

Откъм улицата имаше дълъг тезгях, разделен на три части. В първата част се приемаха мръсните дрехи, във втората клиентите получаваха изпраните си дрехи, а в третата част се продаваха платове. Непрестанно хора влизаха и излизаха и работещите зад тезгяха не можеха да вдигнат глава.

Сабина преведе приятелите през широка порта, през която спокойно можеше да мине голяма каруца. Озоваха се във вътрешен двор без всякаква украса. Имаше множество корита, от които се носеше остра миризма, а цяла армия перачи перяха дрехи и след това ги простираха. После влязоха в още един двор, където току-що бяха разтоварили две каруци. Леон се опита да се ориентира. Царството на Тит изглеждаше огромно.

— О, ето го и Тит — прошепна Сабина и посочи към висок сух мъж.

Тит имаше огромни торбички под очите, издадена напред брадичка, провиснали бузи и бе зле избръснат. Имаше недоспал и кисел вид. Погледът му се впери в зеления плат, който Сабина носеше под мишница.

— Салве^[6], защо пак ми носиш стоката, вместо да ми донесеш сестерциите^[7], в името на Меркурий^[8]? — подвикна грубо Тит.

— Защото цветът не е този — спокойно отговори Сабина.

Търговецът я изгледа сърдито.

— Как е станало? Маритим не е случаен клиент!

Сабина обясни, че са й дали неправилната стока, после разказа за пререканието си с роба.

Тит се хвана за главата.

— Какво? Вдигнала си ръка на роба на Маритим, така ли?

— Да — отвърна Сабина, а на Леон му се стори, че долавя гордост в гласа й.

— Веднага занеси на Маритим стоката, която иска, и ако това се повтори, ще те изгоня.

— Нямам вина за случилото се — не се предаде Сабина.

Търговецът бе ядосан.

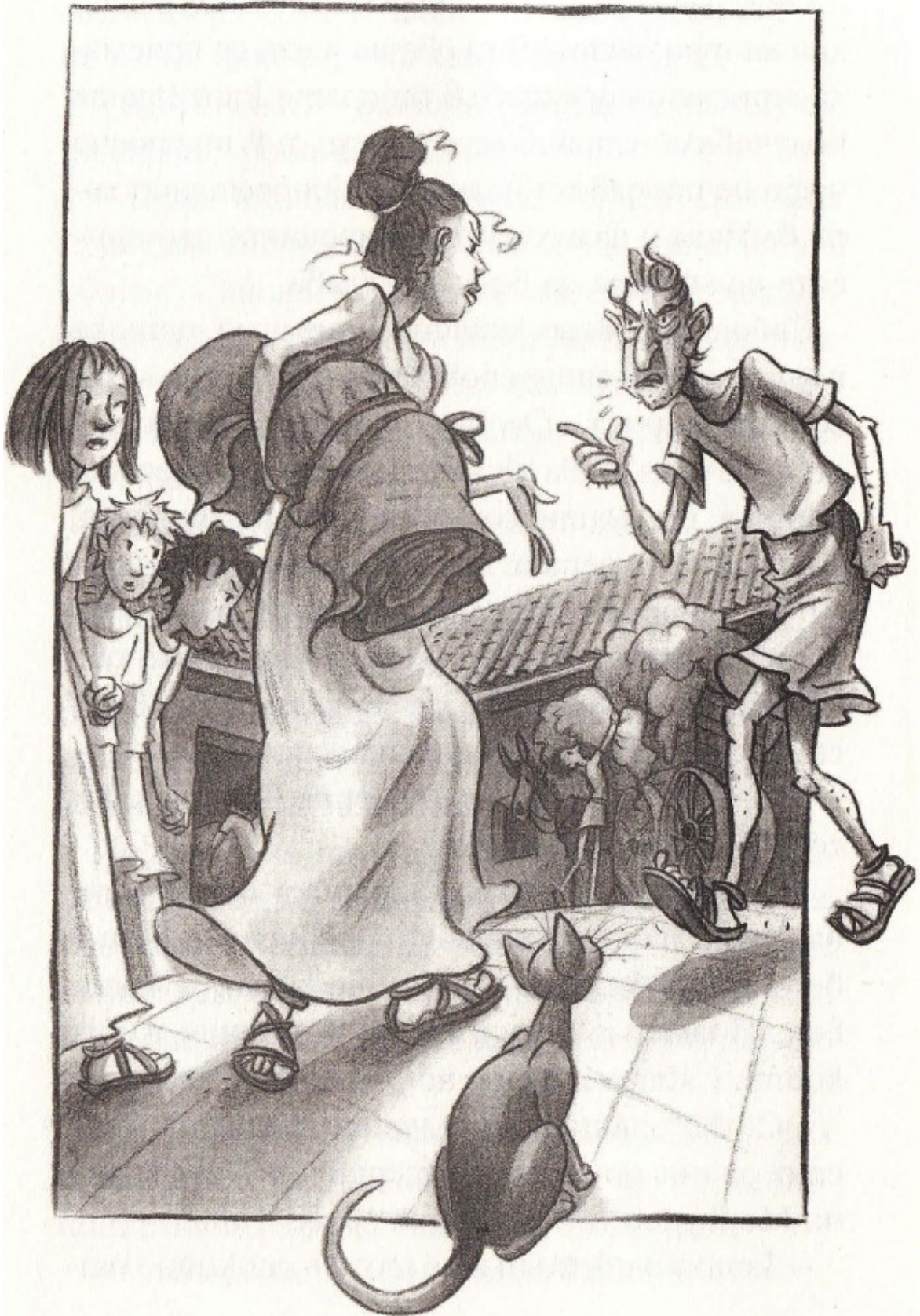
— Защо си довела тук тези деца и тая котка?

— Те са много трудолюбиви и си търсят работа. Гарантирам за тях.

Тит потърка четинестата си брада и се замисли за момент.

— Е, добре... Да видим как ще се справите. Мога да ви наема като общи работници — ще разтоварвате стоката и ще я носите в склада. Ще спите до обора, една от стаичките в момента е свободна — тази до стаята на Сабина. А ако работите добре, ще получавате и храна, а може би и по някой сестерции, с който да си плащате наема.

„Колко великодушно!“, помисли Леон.

— А сега тичайте със синия плат при Маритим! — заповяда им Тит.

След като изпълниха поръчката, Сабина ги разведе из владенията на Тит. Леон научи, че той се занимава не само с пране на дрехи и продажба на платове, но и произвежда платове. Момчето видя работници, които потапяха дрехите в бурета с боя, откъдето се носеше ужасна воня. Тепавичари доставяха обработени платове. Във въздуха се носеше смрад и отекваха крясъците на Тит, пръхтенето на конете и мученето на воловете, теглещи впряговете.

Сабина показа на приятелите каква ще е работата им и те започнаха да разтоварват топовете плат и да ги мъкнат в склада. Единствено Кия не трябваше да прави нищо, освен да ги наблюдава.

Работата бе много тежка, не беше минал и час и Леон усети как ръцете и раменете го болят. Нямаше търпение да направят почивка. Ким и Юлиан също изглеждаха изтощени.

Тит обаче изобщо не възнамеряваше да им позволи да почиват. Успяваше да бъде навсякъде и нищо не му убягваше от погледа, така че приятелите продължиха да се бъхтят, докато се смрачи.

— Сега вече можете да си отдъхнете — каза им най-после Сабина. — Видях как Тит тръгна за една вечеря, на която е поканен, и най-после ще ни остави на мира.

Останали напълно без дъх, тримата се затътриха след Сабина към стаичката, в която щяха да пренощуват. Единствено Кия бе бодра и радостно подскачаше в краката на Леон.

— Не е нещо особено! — предупреди Сабина.

Минаха край обора и прекосиха кръгло площадче, на което имаше дървена барака, пълна със сено. Най-после стигнаха до грозна двуетажна сграда. В настъпващия сумрак Леон успя да види, че вътре има много малки стаички, в които са настанени работниците. В приземния етаж имаше нещо като обща кухня с огнище. Един мъж с мрачно лице бъркаше нещо в огромен котел.

— Дай и на тях — помоли Сабина, взе си чиния и сложи по една в ръцете на тримата приятели.

Мъжът мълчаливо им сипа някаква зеленикава каша, но Леон предпочете да преглътне въпроса от какво точно е направена. Полагаше им се и по парче хляб.

Малко по-късно Сабина им показва мястото, където ще спят: някаква дупка, не по-голяма от десетина квадратни метра, в която имаше три рогозки, стомна и ниска, кръгла масичка. Но пък имаше малко прозорче с изглед към вътрешния двор, от което подухваше прохладен ветреца.

Леон погледна с отвращение към двора с бараката и обора. Май не се бяха устройвали по-зле... Но пък бяха в Помпей. А утре може би ще имат шанс да разгледат града, а защо не и Стабианските терми.

— Като пребита съм! — рече Ким и се просна на едната рогозка.

— Лека нощ — едва избъбри Юлиан, прозя се и се строполи върху другата рогозка.

Леон също се тръшна до тях, отпусна се по гръб, но усещаше тялото си тежко като олово и нямаше местенце, което да не го боли. Затвори очи и заспа непробудно.

Само Кия остана будна. Тя скочи на перваза на прозореца, огледа се любопитно наоколо и с грациозна стъпка тръгна по корнизата. Стигна до обора, където се надяваше да хване някоя заблудена мишка...

Луната се издигна в обсипаното със звезди небе и градът притихна и се успокои. Дори от многобройните кръчми не се чуваше врява.

Една умна котка обаче стоеше на пост. Кия се измъкна от обора след успешния си лов и се сви на кравай върху една стена, отделяща вътрешния двор от улицата. Ушите ѝ бяха наострени, а очите — широко отворени. В уличката, на няколко метра от нея, се промъкна котарак — як, неприятен и доста рошав, който вероятно бе побеждавал в много битки. Забеляза непознатата котка и присви жълтите си очи, които заприличаха на цепки.

Кия направи гърбица и показа забележителните си нокти, но това не впечатли особено котарака. Опашката му заплющя насам-натам, той се приведе и тръгна към стената, съскайки злобно, но внезапно спря. Обърна настрани масивната си глава и се шмугна под една двуколка. Остана скрит там.

Кия не откъсваше очи от уличката. Три тъмни силуета се прокрадваха към имението, единият от тях носеше торба.

Когато фигурите приближиха до стената, върху която се бе настанила Кия, спряха и скупчиха глави, след това единият човек

бръкна в торбата и извади две малки амфори. Внезапно нагоре се издигна пламък!

Котката безшумно отстъпи и се втурна към прозореца на приятелите, скочи вътре и взе да буди Леон.

— О, не — простена момчето, — до изгрев-слънце има още много време!

През прозореца обаче нахлуваше светлина... А и Кия се държеше странно и не спираше да скача около Леон, мяукаше и съскаше. В смарагдовозелените ѝ очи се четеше паника.

Леон разбра, че нещо не е наред. Хвърли се към прозореца и ужасен се дръпна навътре.

— Пожар! — изкрещя той.

Ким и Юлиан скочиха от рогозките и се залепиха за прозореца.

Бараката бе обхваната от ярки пламъци, в конюшната конете цвилеха уплашено.

— Пожар! — в хор изкрещяха приятелите.

В този момент първите работници изскочиха от къщата и мъже и жени се наредиха в жива верига до най-близкия кладенец. Приятелите се втурнаха долу и се включиха във веригата.

В двора бе ужасно горещо. Бараката се срина сред дъжд от искри, а горящи снопчета слама се разхвърчаха наоколо и можеха да подпалят и други постройките.

Междувременно дворът се изпълваше с все повече хора, сред тях бе и Сабина. Внезапно отнякъде дотича Тит и започна да крещи и да раздава команди.

Всички се включиха в гасенето. Някои се опитваха да задушат пламъците с одеяла, други изливаха кофи с вода в гнездата с тлееща жаравана или директно в огъня. Трима мъже се втурнаха към конюшната, развързаха конете и натириха изплашените животни далеч от опасното място.

— По-бързо, по-бързо, в името на Вулкан^[9]! — ревеше Тит.

С общи усилия хората най-после успяха да стеснят обръча на огъня, а след това и напълно да го потушат.

Тит направо не беше на себе си. Обвиняваше всички, че са причинили пожара поради непредпазливост, но никой не се признаваше за виновен. Тогава търговецът се разпореди да бъдат разчистени отломките от бараката и напусна двора бесен.

Леон, Ким и Юлиан отново се заловиха за работа.

— Какъв късмет, че Кия ме събуди — прошепна Леон на приятелите си.

— Наистина — отвърна Юлиан. — Само си представете какво щеше да стане, ако огънят беше обхванал сградата, в която са хората!

Когато Леон се наведе към една все още димяща греда, погледът му се натъкна на няколко глинени парчета. Подтикнат от необяснимо предчувствие, момчето внимателно разгледа едно от тях. Миришеше на масло за лампа. Леон се огледа — край парчетата се въргаляше и парче стар плат, който миришеше на същото масло. Той успя да открие още парчета, почернели от огъня, които, за разлика от овъгленото парче плат, не миришеха на масло...

Внезапно го обзеха подозрения. Дали някой не е помогнал на пожара да се разгори, нямаше ли в това умисъл? Дали подпалвачите не са хвърлили в двора две запалителни вещества, едното от които така и не бе унищожено от огъня?

Леон се огледа. Зад него се намираше стената... Той бързо извика приятелите си.

— Според мен в Помпей се подвизава някакъв подпалвач — прошепна той и им сподели предположенията си.

В този момент котката, която отново се бе настанила върху стената, измяука. Тя погледна към приятелите и после скочи в малката уличка.

Леон подръпна ухото си, както винаги, когато се замисли дълбоко.

— Кия май иска да ни покаже нещо — заключи той.

Излязоха на улицата и се втурнаха след котката. Кия ги очакваше пред стената, вдигнала главичка нагоре и вперила поглед в точно определено място на стената.

В сребрилата лунна светлина Леон успя да види надпис, очевидно надраскан току-що, защото от някои от буквите още се стичаше боя: „С вечен позор си покрит!“

Момчето ужасено погледна към приятелите си. Какво ли означава това?

---

[1] Фула, фуло, фулонес — перачка, перач, перачи на дрехи през античността. Римляните не познавали сапуна, затова използвали урина

като почистващо средство. Амонякът, съдържащ се в нея, разтварял и най-голямата мръсотия. — Б.пр. ↑

[2] Дуумвир (дуовир) — в Древен Рим название, използвано за различни видове държавни служби, изпълнявани от двама мъже. Подобна колегия от двама души се назначава да управлява римски колонии или муниципии (зависими градове), какъвто е Помпей, ако няма поставен префект. — Б.пр. ↑

[3] Лондиний — днешният Лондон. — Б.пр. ↑

[4] Лугдун (Лугдунум) — днешният Лион. — Б.пр. ↑

[5] Виа дела Фортуна — главна улица в Помпей, успоредна на Виа дел Абонданца, в превод: „улица на щастието“. — Б.пр. ↑

[6] Салве (от лат.) — Здравей. — Б.пр. ↑

[7] Сестерции — една от най-разпространените римски бронзови монети. — Б.пр. ↑

[8] Меркурий — вестител на Юпитер, покровител на търговците и пътниците. — Б.пр. ↑

[9] Вулкан — римският бог на огъня и ковашкото изкуство. Ковачницата му била дълбоко под земята, ковял мълнии за Юпитер. — Б.пр. ↑

Белият прах

На следващата сутрин Сабина събуди приятелите по изгрев-слънце. След оскъдната закуска Юлиан, Ким и Леон отново се озоваха в работилниците и складовете на Тит. Първо натовариха няколко каруци с платове. Работата бе монотонна и Юлиан потъна в мислите си. Тайнственият надпис не му излизаше от главата. Сутринта се бяха опитали да говорят с Тит, но той изобщо не им даде възможност да кажат и дума.

— Ей, ти там! — разнесе се гневен глас и прекъсна мислите на Юлиан. Момчето се обърна бързо и видя, че е самият търговец на платове.

— Иди с приятелите си и помогнете на тепавичарите! Двама работници ги няма и останалите имат нужда от помощ! — изръмжа той.

Приятелите послушно се отправиха към вътрешния двор, където перяха дрехите. Работниците — мъже и жени, бяха стъпили в огромни корита и тъпчеха дрехите с боси крака.

— А, ето ви и вас — зарадва се Сабина. Двамата с един кльоцав плешив мъж се канеха да изплакнат и да прострат няколко туники, които вече бяха минали първо пране. — Това е Маний, той също е фуло — каза Сабина и посочи плешивия мъж.

Юлиан си помисли, че го е виждал някъде, сигурно вчера в къщата, където живееха работниците.

Мъжът поклати глава.

— Фуло, фуло — призлява ми, като чуя това, та аз съм комик и актьор!

— Само че такъв, който си няма сцена, иначе едва ли щеше да си тук и да переш мръсни дрехи — разсмя се Сабина.

— Това е само временно, докато някой забележи таланта ми — отвърна Маний и се обърна към останалите работници: — Искате ли някой от вас да чуе един хубав виц?

— Не започвай пак, Маний! — отвърнаха му няколко гласа.

— Но той е съвсем нов...

— Не, не, имай милост! — обадиха се няколко души.

Но Маний не можеше да спре.

— Слушайте внимателно! Започва така. Един мъж казва на жена си...

Внезапно млъкна, защото в същия момент пред него застана огромен мъжага със свити пестници.

— Затваряй си устата, Маний! Работата при този кождер Тит и без това е достатъчно тежка. Ако трябва да слушаме и глупавите ти брътвежи, ще стане съвсем непоносимо.

— Но вицът си го бива бе, хора! — опита да се защити Маний и се засмя някак насила.

— Със сигурност не го бива! — заплашително прошепна едрият мъж. — И на теб самия не ти е весело, Маний. От тъжен задник няма как да излезе весела пръдня!

Сега вече всички се разсмяха.

— Много смешно, няма що! — разсърди се Маний и намусено се захвана за работа.

— Но Маний може да измисля хитроумни загадки — обясни Сабина на приятелите.

Юлиан си помисли, че тя го казва само за да успокои Маний.

— О, да! — извика мъжът. — Искате ли да чуете една?

— Разбира се! — отвърна Юлиан.

Маний остави дрехата, която се канеше да изплакне.

— А сега внимавайте! Участваш в състезание по бягане и малко преди финала настигаш втория. Кой по ред ще завършиш състезанието?

Челото на Сабина се покри с бръчки, по всичко изглеждаше, че тя усилено мисли.

Юлиан се досети за отговора, но не искаше да се изтъква.

— Ще бъда първа, нали? — малко неуверено каза Сабина.

— Хвана се на въдицата! — радостно извика Маний. — Ще си втора! Дори и когато изпревариш втория, пред теб ще има още един човек!

— Ами да, трябваше да се досетя! — възкликна Сабина разочаровано.

— Още една загадка! — въодушеви се Маний: — Изпреварваш последния. Кой по ред си тогава?

Юлиан недоумяващо погледна Ким и Леон. Как така последния? Тук нещо не пасва...

— Никога няма да отгатнете! — зарадва се Маний и мълниеносно изстреля отговора: — Последният няма как да бъде задминат, след него няма никой!

— Ти не ни даваш възможност да помислим! — нацупи се Сабина. — А сега да се залавяме за работа, иначе ще си имаме неприятности с Тит.

— Този подлец! Не ни остава дъх да си поемем. А заплатата е направо смехотворна, по-зле няма накъде. Всички мразят Тит — ядно скръцна със зъби Маний.

Юлиан си помисли, че Тит очевидно има много врагове. И един от тях, по всяка вероятност, е и подпалвачът. Дали извършителите не са сред работниците?

— Но търговията му върви добре — отвърна Сабина. — А за богатите и влиятелните само това има значение.

— Да, вероятно диктаторът също ще е впечатлен — отвърна Маний. — А само след три дни той идва в красивия ни град.

— Значи Сула ще дойде тук на посещение? — попита Юлиан.

— Да, в името на Юпитер! Затова и Тит е по-изнервен от обикновено.

— Защо е изнервен? — не можа да разбере Юлиан.

— Сула се слави като жесток владетел — обясни Маний. — Важните особи в града, нашите градоначалници и богатите граждани като Тит, възнамеряват да му устроят пищно посрещане. Подготвят интересна програма, за да го умилостивят. Но тежко и горко им, ако програмата не му хареса. Носят се слухове, че хвърлил на лъвовете организатора на програмата в Рим само защото му доскучало.

Юлиан преглътна. Не е за учудване, че отговорните лица в Помпей са изнервени! От друга страна, стори му се вълнуващо, че с Ким и Леон скоро ще имат възможност да видят най-могъщия човек в Рим.

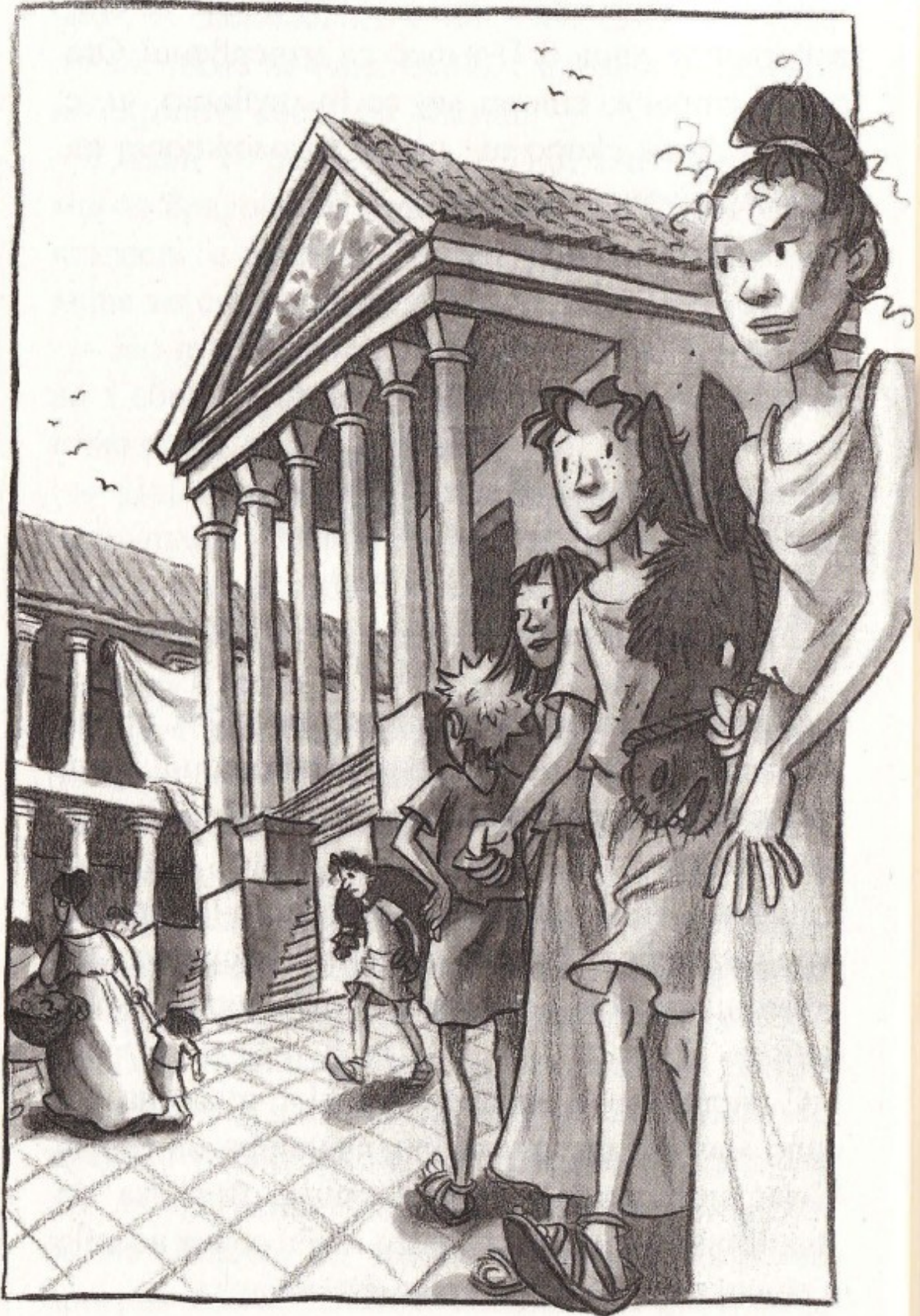
Към обед ги изпратиха заедно със Сабина на пазара, а Кия остана в царството на Тит, избра си сенчесто местенце и се унесе в сладка дрямка.

Юлиан, Ким и Сабина трябваше да продават платове, а според Сабина в късните следобедни часове и вечерта търговията върви

добре.

С натоварена догоре двуколка, теглена от едно магаре, тръгнаха към центъра на града. Слънцето печеше безмилостно. Вървяха по Виа Фортуна на запад, след това свиха наляво и минаха под висока триумфална арка^[1].

Отляво се намираше голям покрит пазар, където се продаваха месо и риба. Заобиколиха го и продължиха покрай внушителен храм на Юпитер, Минерва^[2] и Юнона^[3]. Той бе изграден от ослепителнобели камъни, с двускатен покрив, покрит с червени керемиди. Стръмно стълбище водеше към входа му, пред който имаше портик^[4] — открито преддверие със стройни колони. На фронтоната — триъгълното поле под покрива, имаше ярко боядисани барелефи.

Когато стигнаха форума^[5], Юлиан се спря възхитен. Красиви сгради с двуетажен портик обграждаха просторния, четириъгълен площад, покрит с бели варовикови плочи. На площада върху огромни пиедестали се извисяваха трийсетина бронзови статуи на прочути мъже, някои от които на коне. Имаше и трибуна, предназначена за ораторите по време на градските събрания. Част от фасадата на портика беше покрита с платнище — изглежда се ремонтираха капителите^[6] на колоните и фризовете между двата етажа и така минувачите щяха да са предпазени от падащи отломки.

Имаше и един по-малък изящен храм, ограден от великолепна колонада^[7].

— Това е храмът на Аполон! — обясни Юлиан на приятелите си, които също спряха.

Храмът се издигаше върху подиум с червеникава каменна стълба. Непосредствено до него се намираше още една внушителна постройка — базиликата^[8], украсена с многобройни колони.

— Хайде, хайде! — Сабина ги подкани да побързат и ги поведе към една странична част на пазара, откъм западната част на храма на Юпитер, Минерва и Юнона.

Зад сергиите се виждаха многоетажни жилищни сгради и няколко странноприемници. На този пазар Тит имаше постоянна сергия, където от ранна сутрин продавачите му започваха да предлагат стоки. Сабина и новите ѝ помощници носеха още стока и трябваше да поемат следобедната смяна.

Юлиан застана зад камара белоснежни туники с всевъзможни размери и се огледа. Тук се предлагаше практически всичко — от набедрени препаски до умело избродирани тоги, от дървени детски мечове до ками, украсени с диаманти. Над пазара се носеше гълчова — навсякъде се пазаряха на висок глас, чиновници проверяваха тежестите на кантарите и измерването на дължините.

Сред купувачите се разхождаха и пътуващи търговци, които предлагаха сладкиши и лечебни мехлеми. На един термополий — малко магазинче с тезгях към улицата, се бяха настанили двама младежи, които си делеяха порция дребна, осолена риба, полята с гарум^[9].

Малко по малко потокът от купувачи започна да секва — станало бе твърде горещо. Помпейците търсеха спасение от жегата по домовете си или в някои от близките странноприемници.

— Е, засега върви сравнително добре — отбеляза Сабина. — Но Тит едва ли ще е доволен, всъщност той никога не е доволен, защото е твърде алчен. Освен това...

Тя не довърши изречението си, защото от странноприемницата, непосредствено до сергията, се разнесоха викове.

— Тези викове са от странноприемницата на Спурий! — изплашено прошепна Сабина.

— Кой е Спурий? — попита Юлиан.

— Един от прочутите гостилничари в града — отвърна Сабина, а в очите ѝ се появиха неспокойни пламъчета. — При него отсядат само най-богатите.

— Хайде да отидем и да видим какво става там! — подвикна Юлиан и се втурна към странноприемницата.

Ким и Леон го последваха.

— Аз трябва да остана при платовете! — извика след тях Сабина.

Пред вратата на странноприемницата се тълпяха хора. Всички искаха да разберат какво става. Приятелите започнаха да си пробиват път през навалицата и най-накрая успяха да се вмъкнат вътре.

Юлиан се огледа. По стените имаше картини, изобразяващи бойни сцени. На около двајсетина маси седяха множество мъже.

Вдясно от масите имаше тезгях, там бяха закрепени четири големи амфори, от които наливаха вино с помощта на черпаци с дълги дръжки.

Още по-навътре вероятно се намираще кухнята, защото оттам се носеше приятен аромат.

Около някакъв едър мъж, прострян на пода със затворени очи, се бяха струпали доста хора. Мъжът имаше вид на заспал, но ако беше така, едва ли щяха да се чуват крясъци. Юлиан бе обзет от ужасно предчувствие. Дали мъжът не е мъртъв?

Не се виждаше кръв, нито пък едрият мъж с орлов нос и сребърни нишки по слепоочията изглеждаше ранен, поне не външно.

До мъжа се въргаляше късче пергамент^[10], на което никой не обръщаше внимание. Юлиан се наведе, вдигна го и пребледня. Там

пишеше: „А с врагове не разговаряме!“.

„А с врагове не разговаряме!“, мислено си повтори фразата Юлиан. Какво ли означава това? После бързо скри пергамента в гънките на туниката си.

— Изпрати ли някого за лекар? — обърна се гостилничарят към един от мъжете.

— Разбира се! — отвърна среден на ръст атлетичен мъж, с добре поддържана брада. После вдигна ръце: — Не мога да си обясня всичко това!

— Пуснете ме да мина! — отекна ядосан глас откъм вратата. След това се появи белокоос мъж.

— А, ето го и лекаря! — с облекчение извика Спурий.

Белокосият мъж коленичи до мъжа на пода.

— О, това е Гай, легатът^[11] — каза той и леко подсвирна.

Юлиан запомни името. Знаеше, че легат е офицер с висок чин.

Лекарят започна обстойно да преглежда Гай. Напипа пулса му и проследи дишането му.

— Жив е, но е в безсъзнание, много е блед и по устните му не е останала и капка кръв. Изглежда, че има спазми... Вероятно става дума за отравяне. Как ли е станало? — обърна се той към Спурий.

— Нямам никаква представа! — отвърна ужасено гостилничарят. — Гай дойде сам и тъкмо си поръча гълъби със сос от риган, доколкото си спомням. Започнаха да приготвят яденето специално за него.

— Значи не е успял да хапне нищо до този момент?

— Не! — извика Спурий. — Моите ястия са перфектни! Сервирахме му само чаша вода. Аз лично го обслужих! Както винаги, когато имам високопоставен гост. Гай изпи водата на един дъх, бе прежаднял от жегата, след това поръча и малка кана вино.

Лекарят измърмори нещо неразбираемо, а Юлиан и приятелите му си размениха многозначителни погледи. Офицерът бе изпил само чаша вода, помисли Юлиан. След това се стоварил на пода. Твърде странно... Дали някой не е изсипал във водата някакъв опасен прах?

— Имам нужда от двама носачи — каза лекарят. — Трябва да пренесем Гай в къщата ми. Там ще се опитам да го излекувам... Може би все нещо ще му помогне...

— Но моля те, не казвай на никого, че е отровен при мен! — умоляващо изрече Спурий. — Ако подобен слух се разнесе из Помпей, няма да ми остане нищо друго, освен да заключа гостилницата и да хвърля ключа в морето.

После пое дълбоко въздух и рече твърдо:

— Със сигурност преди обяд е ял нещо развалено някъде.

— Възможно е — отвърна хладно лекарят. — Не ме интересува къде го е направил.

Мен пък ме интересува, помисли си Юлиан, който реши да разнищи из основи случилото се. И докато мъжете търсеха носилка и двама носачи, за да пренесат Гай, Юлиан дръпна приятелите си настрана.

— Дали пък в чашата не е имало отрова? — попита той и показа тайнствения къс пергамент.

— Най-вероятно е било така — прошепна Ким. — Само че как ще го докажем?

— Ще разгледам кладенеца, от който е извадена водата — каза Юлиан, и без да се бави, се обърна към един от слугите до тезгяха и го попита.

Мъжът посочи към дъното на гостилницата.

— Имаме кладенец във вътрешния двор, оттам вадим водата. Но защо ти е да го знаеш?

— Лекарят е жаден и ме помоли да му занеса чаша вода — бързо измисли обяснение Юлиан.

— Добре, в такъв случай няма да ми се налага да тичам — отвърна слугата и подаде на Юлиан една чаша.

Юлиан направи знак на приятелите си да останат при лекаря, а самият той хукна към кладенеца. Правоъгълното вътрешно дворче бе опасано с покрита галерия. Кладенецът бе украсен със статуя във формата на огромна риба, от устата на която се стичаше вода. Две каменни скамейки приканваха посетителите да останат тук по-дълго. На отсрещната стена имаше врата, която бе отворена, и Юлиан чу конско цвилене. Предположи, че там е конюшнята.

Водата изглеждаше съвсем нормално. Юлиан не я опита, защото знаеше, че има отрови без цвят и без миризма...

Безпомощно погледна към чашата в ръката си. На погрешна следа ли е? В следващия момент погледът му се спря върху каменната

скамейка. Очите му се присвиха. На земята имаше някаква торбичка. Момчето се наведе и я вдигна.

По гърба му потече струйка ледена пот. В торбичката имаше следи от бял прах! Дали не е отровата? Юлиан се опита да си представи случилото се — извършителят налива вода, изсипва вътре белия прах, след това изпуска торбичката или просто я захвърля, и занася чашата с вода на Гай! Сигурно е станало точно така. Вече има доказателство!

С торбичката и с пълната чаша с вода той се върна при останалите.

---

[1] Триумфална арка — голям паметник, богато украсен с барелефи, характерен за римските градове. Построен на площад, за да увековечи военна победа (триумф). Представлява две масивни колони, свързани с арка, над която има малка плоска постройка. — Б.пр. ↑

[2] Минерва — римска богиня на науките и мъдростта, на занаятите и изкуствата. — Б.пр. ↑

[3] Юнона — римска богиня, съпруга на Юпитер, покровителка на брака и любовта между съпрузите, на плодородието. — Б.пр. ↑

[4] Портик — открито преддверие, пристройка към вход в сграда, чийто покрив се подпира от колони, или открит галерия. — Б.пр. ↑

[5] Форум — главният площад в римските градове, политически, религиозен, съдебен център на града. Форумът на Помпей бил широк 38 м и дълъг 142 м и през него не било разрешено преминаването на коли. — Б.пр. ↑

[6] Капител — горната уширена и обикновено украсена част на колоната. — Б.пр. ↑

[7] Колонада — редица еднакви колони, като украса в сграда или парк. — Б.пр. ↑

[8] Базилика — в Древна Гърция и Рим — голяма обществена сграда с правоъгълен план, която служи за съдилище, търговска борса и като място за събрания. Два реда колони разделят вътрешното пространство на сградата на три части (кораби), като средната част е по-висока от страничните две. Базиликите обикновено били разполагани близо до форума или на самия форум. — Б.пр. ↑

[9] Гарум (ликвуамен) — гъст солен сос, приготвян от маринована риба, една от най-употребяваните съставки в кухнята на

Древен Рим. — Б.пр. ↑

[10] Пергамент — специално обработена животинска кожа, използвана за писане. Изработвал се от телешка, агнешка или козя кожа. Името идва от античния град Пергам в Мала Азия, където започнало производството му. — Б.пр. ↑

[11] Легат — 1. Граждански или военен представител на Сената (посланик, провинциален пълномощник и т.н.); 2. Високопоставен офицер, командващ един или повече легиони. — Б.пр. ↑

Четири сенки в нощта

Ким с безпокойство погледна към задния вход. Къде се губи Юлиан? Момичето притеснено пристъпваше от крак на крак. Когато най-после приятелят ѝ се появи, тя веднага разбра, че е открил нещо. Бузите му пламтяха!

Момчето се приближи.

— Вижте какво намерих!

— Какво има вътре? — попита нетърпеливо Ким.

— Най-вероятно отрова — прошепна Юлиан. — Трябва...

В този момент един човек се надвеси над тях. Беше Спурий.

— Мога ли да съм ви полезен с нещо? — попита той.

Юлиан пое дълбоко дъх, след което каза:

— Намерих това край кладенеца...

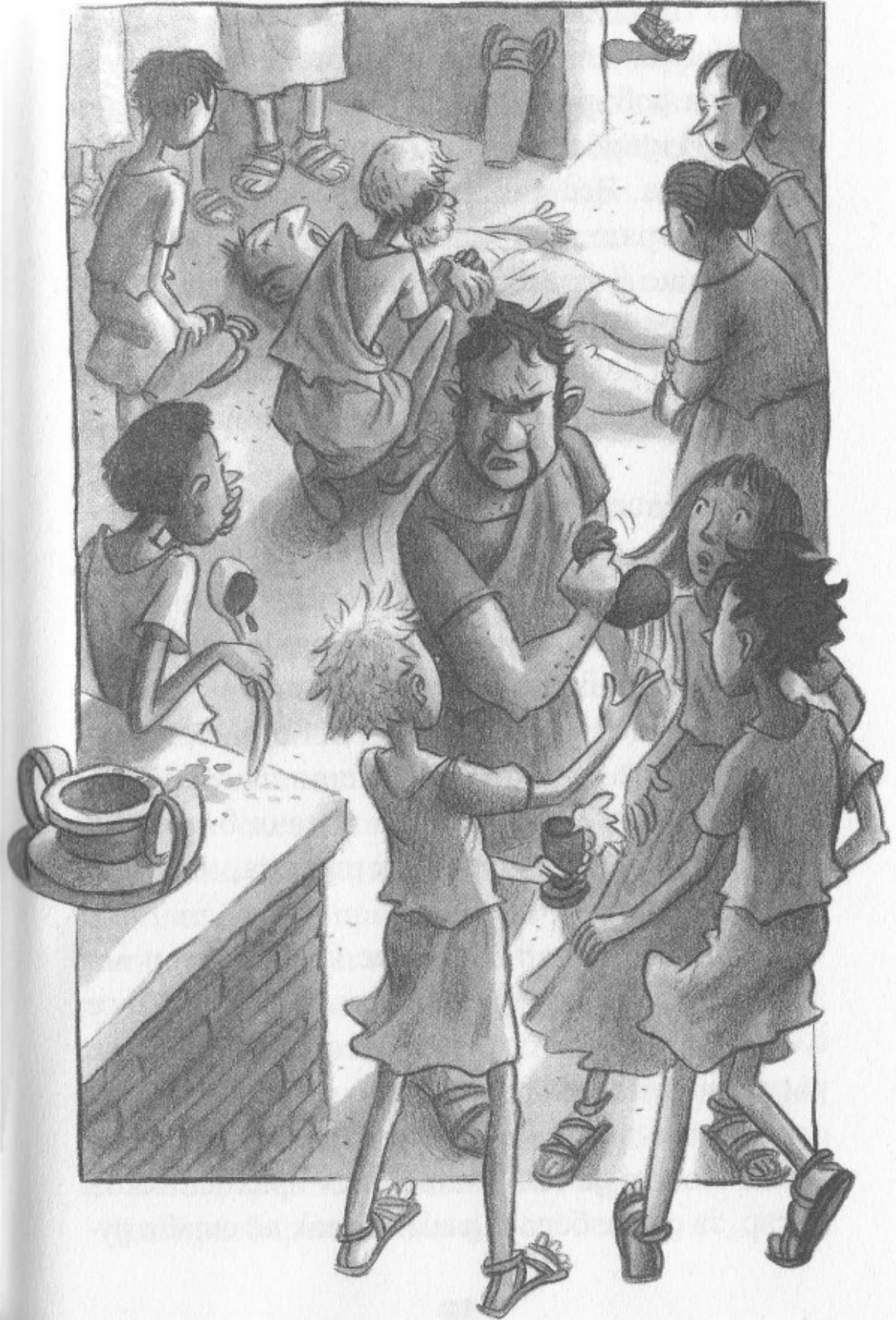
Гостилничарят взе торбичката и я заразглежда.

— Някаква си торбичка... И какво от това? Бялото нещо най-вероятно е брашно.

— Така ли, а ние си помислихме... — Юлиан не можа да довърши, защото Ким го ритна лекичко. Издирванията им трябваше да останат тайна. Все пак не знаеха на кого могат да се доверят и на кого — не!

Внезапно в погледа на гостилничаря се появи нещо тревожно.

— А, сега разбирам! Но нали не си мислите, че бялото нещо има връзка с припадъка на Гай?

Приятелите енергично поклатаха глави.

— Дано да е така! — просъска Спурий. — Нали разбирате какво означава подобна мътва за гостилницата ми! Ако ви дойде наум да разпространявате подобни глупости, ще ви открия и ще ви накарам горчиво да съжалявате, че сте се родили, в името на Марс^[1]!

В този момент двамата носачи влязоха в гостилницата и Спурий си тръгна, но взе и торбичката със себе си.

Докато Ким наблюдаваше как изнасят легата и го слагат на носилката, в главата ѝ се блъскаха противоречиви мисли. Спурий се държа направо отвратително, а на всичкото отгоре взе и торбичката. Ким се надяваше, че ще могат да покажат белия прах на някой лекар, за да разберат дали все пак не става дума за отрова. Но може би наистина е било брашно... Не можеха да обвинят Спурий, че е сложил отровата, само по предположение, освен това заплахата му още отекваше в ушите ѝ. Ким изобщо не се съмняваше, че гостилничарят ще изпълни заканата си.

Отнесоха носилката с Гай и тълпата започна да се разотива, приятелите също се върнаха при Сабина.

— Какво се е случило? — попита ги тя нетърпеливо.

Ким я уведоми, но не ѝ каза за находката на Юлиан.

Слугинята ги изслуша мълчаливо.

— Странна история...

— Познаваш ли Спурий? — попита я Ким.

— Естествено, всеки в Помпей го познава. Защо ме питаш? — и Сабина любезно кимна на една елегантно облечена жена, която критично оглеждаше изложената стока.

— Ами Гай? — продължи да я разпитва Ким, като остави без отговор въпроса ѝ.

— Само по физиономия. Той е от важните хора в града, само че не разговаря с всекиго — засмя се Сабина, а в смеха ѝ можеше да се долови горчива нотка. — А и за какво би могъл да разговаря с беднячка като мен...

Ким разбиращо кимна.

— Често ли ходи в гостилницата на Спурий? — попита тя отново, защото искаше да разбере какви са взаимоотношенията между двамата мъже.

— Да, Гай често се отбива на сергията ни, а после отива в гостилницата на Спурий.

— Знаеш ли случайно дали не са във вражда?

— Това да не е разпит? — засмя се отново Сабина.

Ким се усмихна сконфузено.

— Това, което всъщност ме интересува...

— Както и мен, повярвай ми. Само че не съм чувала нещо подобно. Това е съвсем различен свят, до който аз нямам достъп. За съжаление...

Ким замълча смутено и се зае с една клиентка.

Започна да се смрачава и четиримата се върнаха в царството на Тит. Бяха продали доста стока, но Тит, разбира се, не бе доволен и приятелите не получиха никакво възнаграждение за труда си.

— Ще приспадна разноските за подслон от възнаграждението ви — изръмжа Тит.

— Отвратителен кождер! — изсъска Сабина, докато вървяха към мизерното си жилище.

Кия скочи право в ръцете на Ким, а после радостно се заумилква около Леон и Юлиан.

След това хапнаха за вечеря хляб, плодове и жилаво месо, а Сабина, една жена и един мъж започнаха да играят на зарове. Приятелите се помотаха в двора още известно време, но на Ким ѝ доскуча.

— Защо не пообиколим из града? — предложи тя.

Този път и Кия бе с тях. Котката постоянно скачаше в краката на приятелите, които се движеха безцелно из улиците. Над града в подножието на Везувий изплува огромна кръгла луна. Вечерта бе приятно топла. Повечето магазини затвориха, за разлика от повечето кръчми. Улични акробати и гълтачи на огън показваха уменията си и имаше какво да се види. Времето мина някак неусетно.

Накрая Ким се почувства изморена.

— Дали да не се връщаме вече? — попита тя и момчетата кимнаха утвърдително, но Кия, която си падаше по нощния живот, имаше други планове. Тя измяука и изчезна в една уличка.

— Кия! — извика Ким. — Отиваме си вкъщи!

Само че „отиваме си в къщи“ май не се отнасяше за Кия. С няколко големи скока тя изчезна от полезрението на Ким, Леон и Юлиан и приятелите я последваха с въздишка.

— Ох, нямам никакво желание да играя на криеница! — простена Ким.

Закрачиха по тъмната уличка и след малко с изненада установиха, че са стигнали до форума. Една малка сянка скочи върху посребрените от лунната светлина каменни плочи — Кия! Ким видя как котката профуча край сергията на Тит и се втурна към гостилницата на Спурий.

Приятелите също прекосиха площада и стигнаха до гостилницата. Прозорците бяха широко отворени и Ким надникна вътре. От Кия нямаше и следа.

Ще си играем на криеница значи, помисли Ким и сви наслуки в следващата по-тъмна уличка, която минаваше покрай гостилницата.

В този момент чу мяукане. Момичето се взря в тъмнината. Къде ли е котката?

Тримата бавно продължиха напред, докато стигнаха малко кръстовище. Отляво би трябвало да е задната страна на гостилницата, точно там Ким откри и котката. Тя се бе настанила пред един отворен прозорец, от който се процеждаше слаба светлина.

Ким приближи. До слуха ѝ достигнаха гласове, един от които ѝ се стори познат. Тя спря и направи знак на Леон и Юлиан да пазят тишина. След това се приведе и се промъкна под прозореца, наостри уши, за да може да чува по-добре. Това, че Кия се промъкна тук, не беше случайно.

Да, нямаше никакво съмнение, един от гласовете бе на Спурий. Звучеше раздразнено.

— Така не може повече! — изрева той в същия момент.

— Шшшт! Успокой се! И седни най-сетне. Изнервяш ме — чу се друг глас.

После някакъв стол се премести и разговорът се поднови, но гласовете бяха по-приглушени. Ким успя да различи отделни думи, но те бяха достатъчни — „нападения“, „отрова“ и „Гай“.

След това долавяше само шепот и не разбра нищо повече. Гадост, рече си тя наум и посочи към кръстовището.

— Да вървим, тук няма да научим нищо повече...

Приятелите тихо се отдръпнаха от прозореца и като се движеха надясно, прекосиха форума. Но когато завиха по следващата безлюдна уличка, Ким внезапно отскочи.

Отпред стояха двама мъже с мечове в ръце. Качулките им бяха надвиснали ниско над лицата, така че да не бъдат разпознати.

Ким бързо се обърна. Зад тях също се виждаха две сенки, въоръжени с копия, лицата им бяха покрити с кърпи с отвори за очите.

Споходи я неприятно подозрение — това е капан! Дали Спурий не е заподозрял нещо и не е изпратил тези типове по петите им? Или бяха просто уличните бандити?

Приятелите неволно се притиснаха един в друг. Ким усети котката върху краката си. Кия измяука. Какво да правят? Дали да не викат за помощ?

— Тихо! — заповяда им един от мъжете с копие, сякаш разчете мислите им. След това пристъпи към Ким.

Момичето отстъпи и се блъсна в един от мъжете с мечовете.

— Нямаме изход — прозвуча дрезгавият глас на мъжа с копието. След това се засмя гърлено: — Паднахте ни в ръчичките!

— Нямаме нищо, което да ви дадем — рече Ким треперейки. — Бедни сме...

— Склонен съм да ти повярвам — отвърна мъжът. — Но по всичко изглежда, че скоро ще сте и мъртви. Ако не спрете да душите наоколо!

Ким преглътна с усилие. Тези типове вероятно са ги наблюдавали от близките прозорци или от някой покрив!

— Но ние нищо не сме... — започна тя.

— Не лъжи! — кресна мъжът и вдигна копието. Очите му просветнаха заплашително.

Ким сведе поглед, в ушите ѝ отекваха ударите на сърцето ѝ.

— Чуйте ме добре, този път ще ви пуснем да си вървите. Само че не ни се пречкайте повече и не слухтете наоколо, ако искате да останете живи! Разбрахме ли се? — Гласът на мъжа сякаш режеше.

Приятелите кимнаха.

— Добре, ще ви повярваме. Но не си мислете, че може да ни заблудите! Хората ни са навсякъде из града и виждат всичко. Не го забравяйте нито за секунда!

Приятелите отново кимнаха и сенките изчезнаха.

— Уф! — отдъхна си Леон. — Що за типове са тези?

— Със сигурност са хора на Спурий! Хайде да ги проследим!

И без да дочака отговор, Ким се втурна напред.

— Полудя ли! — откъсна се от устата на Юлиан, но тръгна след нея. — Тези мъже са ужасно опасни. Спукана ни е работата, ако пак попаднем в ръцете им.

— Имаш право, затова не бива да го допускаме — отвърна Ким, докато се взираше напрегнато в тъмнината.

Четири сенки бяха стигнали до форумата. Ким спря и се скри зад един фонтан. Накъде ще тръгнат сега? Мъжете прекосиха големия площад и се насочиха към гостилницата на Спурий.

— Така си и знаех! — прошепна Ким на момчетата. — Изпълнявали са заповед на Спурий.

Но четиримата отминаха гостилницата и продължиха по пътя, от който дойдоха приятелите.

— Може да използват заден вход... — предположи Ким и излезе от укритието си.

Приятелите последваха ужасните сенки. Но уличката се простираше тиха и пуста, къде изчезнаха мъжете?

Ким усети как дланите на ръцете ѝ се изпотяват. Трябва ли да продължат да ги търсят и дали няма да се озоват отново в капан?

---

[1] Марс — римски бог на войната и военното изкуство. — Б.пр.

Враговете стават много

Леон надникна иззад ъгъла към малката уличка откъм задната страна на гостилницата.

Бяха там — четиримата забулени мъже.

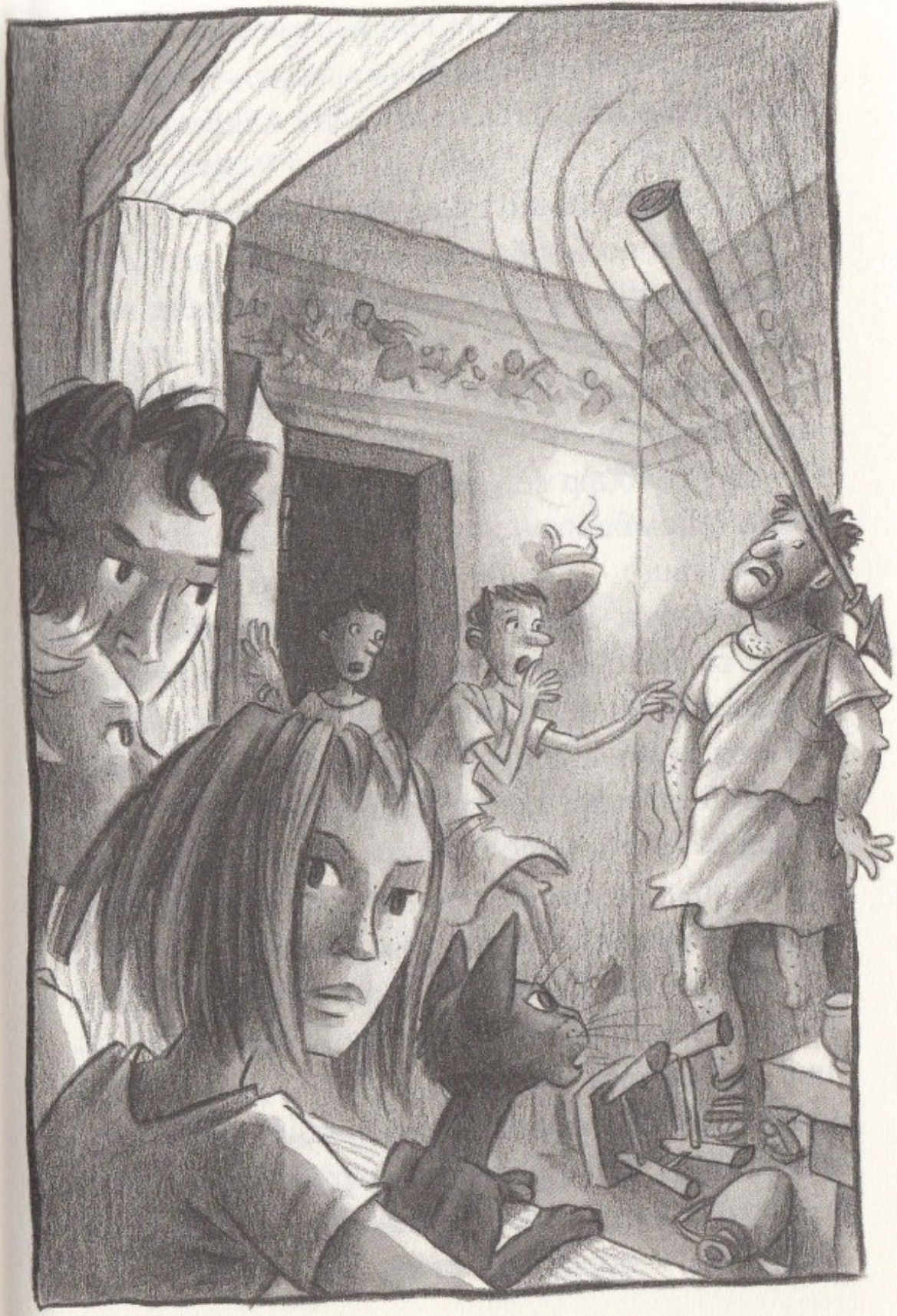
Момчето видя, че единият държи нещо като четка в ръка и нарисува нещо на стената на гостилницата. Дали не е заплаха като тази, която откриха при Тит?

Мъжът захвърли четката и пристъпи към отворения прозорец.

„О, не!“, помисли Леон, защото предположи какво ще се случи.

В следващия момент мъжът издърпа смъртоносното си оръжие и го метна през отворения прозорец, чу се ужасен писък, от който кръвта на момчето се смръзна. Нападателят побягнаха и изчезнаха в нощта. Всичко се разигра за броени секунди.

Леон излезе от вцепенението си и заедно с Ким и Юлиан се втурнаха към прозореца. Когато погледнаха вътре, видяха Спурий гостилничарят. Беше се подпрял на стената, лицето му бе мъртвешки бледо, а копието стърчеше, забито до рамото му. Очевидно се бе отървал на косъм.

— Искат да ме убият! — изкрещя Спурий. — Помощ!

Вратата се отвори и в стаята се втурнаха двама мъже. Леон ги позна — бяха двама от слугите в гостилницата.

— Какво има, господарю? — объркано попита единият.

— Не знам — отвърна глухо Спурий. — Точно тръгнах към вратата, когато това копие влетя през прозореца. Като се обърнах, вече нямаше никого. После дойдоха тези деца — и гостилничарят се вторачи в Леон, Ким и Юлиан, мърморейки. — Познах ви...

— Да изчезваме, преди да е започнал да ни разпитва! — прошепна Юлиан.

Но Леон го възпря.

— Почакай, искам да видя какво са надраскали тези типове на стената.

На лунната светлина ясно се виждаше написаното на стената.

„Бъди презрян, че се предаде заради изгоди!“

— „Бъди презрян, че се предаде заради изгоди!“ — прочете шепнешком Леон. — Не разбирам какво означава това. А и какво изобщо става тук?

— Да вървим! — подкани го Ким.

Леон ги последва с неохота.

Едва когато форумът остана зад тях, момчето попита:

— Можехте ли да допуснете, че четиримата ще нападнат Спурий?

— Не, разбира се — отвърна Ким. — Мислех, че са в комбина.

— Аз също — додаде Юлиан. — Но очевидно е обратното. Изглежда, че Спурий, както и Тит, са само техни жертви. Но какво целят нападателите?

Леон подръпна крайчето на лявото си ухо.

— Добър въпрос. Може би Сабина ще ни помогне?

Приятелите се втурнаха през потъналия в мрак Помпей обратно към къщата на Тит, но Сабина не бе в жилищните помещения.

— Нямам представа къде е — отвърна Маний на въпроса на Леон.

Маний се бе настанил пред къщата и играеше на зарове с други двама работници.

— Ако искате, мога да ви кажа един страхотен виц... — предложи той.

— Не, не, няма нужда! — прекъснаха го двамата му съиграчи.

— И защо? — възмути се Маний. — Дори не знаете какъв е.

— Със сигурност вече го знаем! А сега хвърляй! Ти си на ход!

Маний взе заровете, мърморейки, а приятелите си тръгнаха разочаровани.

— Да почакаме, Сабина все някога ще се върне — предложи Леон.

Тримата започнаха да си играят с Кия, за топка им служеше омотано на кълбо парче плат.

Половин час по-късно Сабина най-после се появи.

Приятелите я дръпнаха настрана и Леон ѝ разказа какво видяха в гостилницата.

— Пак нападение! Какъв ужас!

— Имаш ли представа кои може да са нападателите?

— Не — прошепна тя. — Спурий има много врагове в Помпей. Например Тит...

— Тит ли? — учуди се Леон. — Карали ли са се?

— И още как! — отвърна Сабина. — Заради един скъп терен край театъра... И двамата искаха да го купят, но го получи Спурий, а Тит твърди, че гостилничарят е подкупил някой чиновник.

— Значи смяташ, че Тит може да има пръст в нападението над Спурий?

Ужасена, Сабина вдигна ръце.

— Не, не, не съм казвала такова нещо, казах само, че Тит и Спурий са във вражда.

Леон кимна, после се обърна към Ким и Юлиан:

— Трябва да си лягаме вече, утрешният ден няма да е от леките.

— Така си е — въздъхна Сабина. — Лека нощ!

Сянка в термите

Следващият ден започна без особени произшествия. От сутринта приятелите не само се изтрепваха от работа, но и трябваше да търпят лошото настроение на Тит и страстта на Маний да разказва вицове. Така и не можаха да напреднат с разследването.

В късния следобед все пак ги очакваше една приятна изненада. Тит напусна царството си, за да отиде на някакъв делови обяд, както надутото съобщи.

— Да отидем в Стабианските терми — предложи Юлиан.

— Великолепна идея! — съгласи се Леон.

— Само че Кия няма да може да дойде с нас — предупреди Ким.
— Но и без това не обича особено водата.

След половин час приятелите бяха пред забележителните обществени бани. Оказа се, че децата не плащат входна такса и тримата детективи спокойно влязоха. Стените бяха украсени с образи на мъже, които тренират различни спортове.

— Чакайте! — безцеремонно се обърна към тях един мъж и посочи към Ким. — Ти не можеш да влезеш, или поне не оттук.

Ким понечи да протестира, но мъжът посочи с палеца си надясно.

— Входът за момичета и жени е от другата страна.

Юлиан вдигна рамене.

— Жалко, трябваше да се досетим...

— Е, до по-късно тогава — каза Ким и се упъти към входа, който ѝ посочиха.

Вдясно от входа бе аподитерият — съблекалнята, където посетителите оставяха дрехите си върху вкопани в стената малки рафтчета, под зоркото наблюдение на роб, който да ги пази от крадци. Помещението имаше висок куполообразен таван, украсен със симетрични шарки, едната стена бе в топло червено, а останалите — в златистожълто.

Докато Леон и Юлиан си оставяха туниките върху рафтчетата, край тях мина възрастен мъж и се запъти към тепидария — басейна с топла вода. Момчето се сепна — някъде бе виждал този дребен дебеличък и оплешивяващ мъж с дълъг щръкнал нос. Замисли се за

миг, после се сети — това бе Маритим, дуумвирът, един от двамата градоначалници!

Юлиан направи знак на Леон и двамата тръгнаха след мъжа към тепидария — залата с топлия басейн, където в момента имаше само петима души.

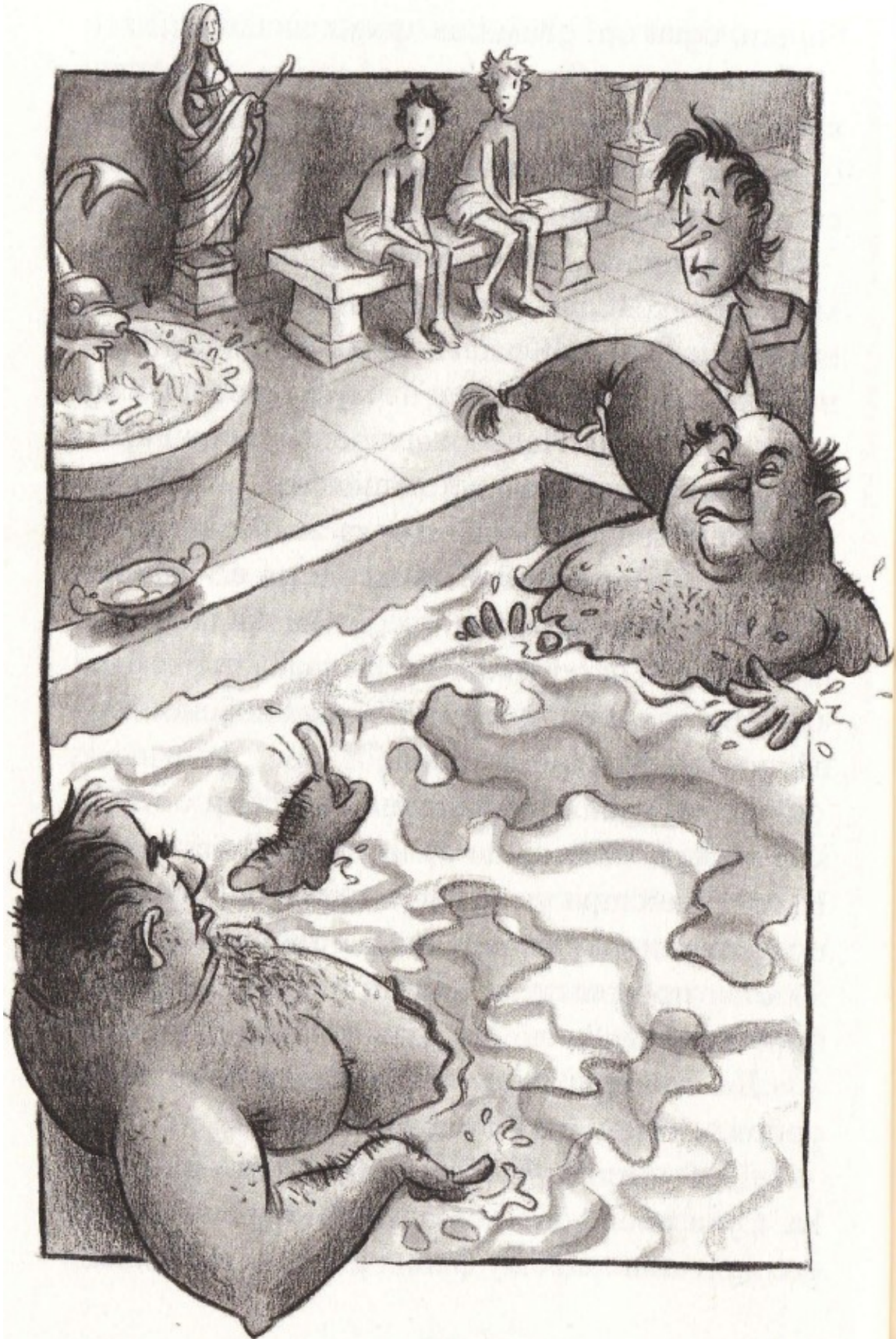
Квадратната зала с висок таван бе оформена великолепно. Подът бе покрит с бели мраморни плочи. Край светлочервените стени бяха наредени статуи на мускулести мъже и красиви жени. Непосредствено до един кръгъл фонтан със статуя на делфин, от чиято уста се стичаше вода, имаше голям каменен басейн, в който човек можеше да се изкъпе. Юлиан и Леон седнаха на една пейка, а Маритим влезе в басейна и положи глава върху възглавницата, която един роб мигновено подпъкна под дебелия му врат.

Градоначалникът започна разговор с някакъв мъж, който също се настани в басейна и Юлиан наостри уши. Мъжете си говореха за предстоящото посещение на диктатора Сула и за програмата, която трябваше да му бъде представена.

— Да се надяваме, че гладиаторите ще са добри — каза непознатият.

— Да, в името на Марс, надявам се да е така. Сула обича да наблюдава ръкопашния бой до окончателния му финал и мрази страхливците — изръмжа Маритим. — Обясних много ясно на ръководителя на боевете, че отговаря с главата си за това Сула да хареса зрелището.

Другият доволно изгрухтя. След това поговориха още малко за някакви сделки.

Юлиан се огледа. Видя едър и силен мъж с къдрава коса, седнал точно срещу тях. Мъжът наблюдаваше крадешком Маритим. Когато очите им случайно се срещнаха, мъжът заби поглед в пода.

След четвърт час Маритим щракна с пръсти. Незабавно дотича един роб и му подаде кърпа. Маритим се избърса и легна върху една тапицирана пейка, където робът започна да му прави масаж с ароматно масло, накрая той отстрани маслото от кожата на градоначалника със стригила^[1].

— Не толкова силно! — сопна се той на роба, който започна да му се извинява. — Добре, добре — махна с ръка Маритим, стана и излезе от тепидария.

Мъжът с къдравата коса бързо се изправи и се упъти след него.

„Случайност ли е това?“, запита се Юлиан. Или къдрокосият наистина следи градоначалника.

Юлиан направи знак на Леон и двамата се отправиха към съседното помещение. Когато отвориха вратата, ги облъхна вълна от гореща пара и няколко минути Юлиан не можеше да различи нищо. Той се досети, че се намират в калдария — залата с горещия басейн, където посетителите трябва да привикнат към високата температура, преди да влязат в судатория, потилнята.

Светлината тук бе оскъдна и идваше от три факли, закрепени на стената. Жаравата под двата плоски съда, от които се изпаряваше вода, също хвърляше червеникави отблясъци.

Юлиан се огледа. На една от пейките седеше Маритим, облегал на стената и със затворени очи. На няколко метра от него, наведен над парата, стоеше къдрокосият. Двамата мъже приличаха на призрочни сенки сред изпаренията, но момчето имаше усещането, че непознатият е вперил поглед в градоначалника.

В къпалнята нямаше други хора.

Юлиан забеляза, че подът също се отоплява. Някъде бе чел, че римляните са изобретили подовото отопление, хипокауст^[2]. Така се отоплявали и термите, дори и мраморните седалки край басейните.

Докато момчето се дивеше на невероятната изобретателност на римляните, дочу хъркане. По всяка вероятност Маритим е задрямал.

Мина четвърт час, а Юлиан и Леон обилно се потяха.

— С нетърпение очаквам да отидем във фригидария — тихо каза Юлиан.

— Фриги... какво?

— В студения басейн, който ще ни освежи, обзалагам се.

В този момент Маритим се събуди, стана и излезе от калдария, като се упъти към судатория.

Юлиан погледна към другия мъж, той хвърли кос поглед към приятелите и последва градоначалника.

Пулсът на Юлиан се ускори. Изглежда, Маритим си има опашка. Какво иска кърдросият от градоначалника? Или е просто случайност?

В судатория въздухът беше горещ и сух, а горещината направо нетърпима. „Защо помпейците си причиняват това?“, помисли си Юлиан. И без това заради климата тук винаги е горещо!

По всяка вероятност обаче Маритим бе на друго мнение. Той не се задържа повече от десетина минути в сравнително малкото помещение с боядисан в светлосиньо купол. Когато тръгна да излиза, кърдросият отново го последва.

Юлиан и Леон почакаха минута-две. След това минаха през калдария, който сега бе пуст, и се отправиха към вратата, през която градоначалникът и кърдросият току-що изчезнаха.

Юлиан внимателно я отвори. Видяха просторна, кръгла зала, в която бе приятно хладно. Куполът на залата имаше отвор, през който влизаше светлина. Почти цялото помещение бе заето от басейн с бликащ извор. В басейна се бяха разположили двамата самотни посетители — градоначалникът и кърдросият.

Юлиан се смрази. Мъжете се бяха вкопчили един в друг! Точно в този момент кърдросият нанесе силно кроше на Маритим, главата на градоначалника се люшна встрани, след това загубилият съзнание мъж започна да потъва. Кърдросият натисна тялото на врага си във водата.

— Спри! — извика Юлиан и се втурна през вратата.

Кърдросият пусна жертвата си, бързешком излезе от басейна и се втурна към задния вход на фригидария.

Юлиан и Леон не му обърнаха повече внимание, а скочиха в студената вода.

Без да губи време, Юлиан заплува към Маритим. Дватамата с Леон успяха да изтеглят градоначалника към края на басейна, като не спираха да викат за помощ. Най-после на виковете им се отзоваха двама роби. Те измъкнаха тежкия мъж от водата и го сложиха върху една кушетка.

В момента, в който се озова на кушетката, градоначалникът отвори очи.

— Какво стана?

— Един мъж с... — започна Юлиан, но градоначалникът му махна с ръка да замълчи.

— Спомних си! Този гаден тип с къдравата коса! Нападна ме изневиделица в басейна и ме удари. Сега ще му дам да се разбере! — и той спусна крака от кушетката и внезапно се изправи. После отново се строполи, мърморейки: — Вие ми се свят!

— Да извикаме ли лекар? — попита Юлиан.

— Не, по-добре ми е — отвърна градоначалникът и впери изпитателен поглед в Юлиан и Леон. — Кои сте вие всъщност?

Юлиан си каза името, представи и приятелите си и разказа какво са видели.

— Благодаря ви, че ми помогнахте! — каза Маритим и отново направи опит да се изправи. Този път успя. — Ще се облека и ще съобщя за случилото се на градската стража. Легионерите ще претърсят цял Помпей и ще намерят този негодник! — закани се той.

— Значи не го познавате? — попита Юлиан.

— Не, никога досега не съм го виждал.

— А знаете ли защо ви нападна?

— Нямам представа, може би е луд.

Юлиан замълча. Със сигурност мъжът не беше луд. Това нападение дали няма нещо общо с покушенията срещу търговеца на платове Тит, легата Гай и гостилничаря Спурий?

Юлиан и Леон последваха Маритим към съблекалнята. Рафтчето с неговите дрехи бе точно до техните.

Юлиан погледна към Маритим — държеше в ръце някакъв пергамент, а очите му се бяха разширили от ужас.

Момчетата се приближиха и хвърлиха поглед към написаното. Някой бе оставил върху рафтчето на градоначалника ужасяващо послание. Докато го четеше, Юлиан усети как косата му настръхва:

„И с действията си вредиш на делото ни!“

[1] Стригила — специална стъргалка с извита метална пръчка, използвана за отстраняване на мазнините и мръсотииите, натрупани по кожата. Римляните първо намазвали кожата си с ароматни масла, които разтваряли нечистотиите и след това ги остъргвали от тялото си. Да се почистиш сам не било лесно, затова богатите римляни водели със себе си в термите роб, който да се погрижи за чистотата им. — Б.пр. ↑

[2] Хипокауст — система за централно отопление в обществени сгради и в домовете на някои богати римски граждани. По тръби под пода минавал горещ въздух, затоплян от пещ в подземията. — Б.пр. ↑

Вражди и раздори

На следващата сутрин Ким, Леон и Юлиан заедно с другите работници и роби отново се заловиха за работа. Стъпили с боси крака в огромните корита с пране, те газеха напред-назад, а край тях обикаляше мрачен надзирател.

Водата под краката на Ким се плискаше и пенеше, усети някаква остра миризма. Освен това платът под краката ѝ бе ужасно грапав и скоро стъпалата ѝ се разраниха.

Ама че тъпа работа, помисли тя. Добре ѝ е на Кия!

Котката се бе настанила на едно сенчесто местенце и наблюдаваше приятелите оттам.

За да се разсее, Ким започна да мисли за случая, който трябваше да разплетат. Леон и Юлиан ѝ разказаха за нападението над дуумвира. Сабина и Маний също чуха историята.

„И с действията си вредиш на делото ни!“

Звучи така, сякаш някой има неуредени сметки с градоначалника Маритим. Но какви биха могли да са те?

— Аве^[1]! — Сабина и Маний влязоха един след друг в коритото, в което газеха приятелите.

— Чухте ли вече най-новото? — попита Маний и завъртя очи.

— Не! — отвърна Ким.

— Ако имаш намерение да разказваш някакъв виц, ще те удавя в коритото! — нахвърли се върху него един работник.

— Ти си пълен невежа! — обиди се Маний. След това каза тихо на приятелите: — Гай, легатът, започва да се оправя. Научих го днес сутринта, когато бях при хлебаря.

Ким се усмихна, това беше добра новина.

— Ами мъжът с къдравата коса? Хванали ли са го вече?

— Не, легионерите претърсили целия град, но той сякаш е потънал вдън земя. Хората са изплашени, щом и градоначалникът не е в безопасност, кой тогава? Освен това Маритим казал, че ще си помисли дали да се кандидатира още веднъж за поста дуумвир.

Сабина се засмя.

— Е, що се отнася до мен, може да е спокоен, че това няма да ме разстрои! И без това не мога да го понасям.

Едва ли Маритим го е грижа особено дали ще разстрои някого с кандидатурата си, помисли Ким и започна още по-ожесточено да тъпче с крака мократа камара в коритото.

Маний вдигна пръст към лицето си.

— Кой иска да чуе една нова загадка?

— Аз не! — разнесоха се гласове от коритото.

На приятелите също не им бе до загадките на Маний. Само Сабина нямаше нищо против и с Маний се отправиха към едно корито, малко встрани от другите. Не след дълго приятелите чуха как тя се смее с цяло гърло. Така и не разбраха на какво.

Изминаха пет часа в монотонна работа. Тит се появяваше от време на време и винаги намираще за какво да мърмори, но работниците, сякаш свикнали с отвратителното му настроение, го посрещаха с удивително спокойствие, помисли си Ким. Самата тя бързо излизаше от кожата си, когато ѝ ходеха по нервите. Това се отнасяше и за Тит, естествено...

Когато слънцето стигна зенита си, Маний се измъкна от коритото.

— Край! — каза той. — Почивка!

Приятелите, Сабина и другите работници последваха примера му.

— Ще си сготвя нещо набързо за обяд — каза им Маний.

— Ще готвиш ли? Не е ли твърде горещо? — зачуди се Сабина и погледна към приятелите. — Ще изтичам до термополия^[2] зад ъгъла. Искате ли да дойдете с мен?

Ким вдигна рамене.

— Нямаме пари.

— Няма значение — успокои ги Сабина. — Каня ви на обяд. Имам няколко спестени сестерции.

След няколко минути Юлиан, Ким, Леон, Кия и Сабина вече бяха в термополия — малка къща с иззидан откъм улицата тезгях, а зад тезгяха имаше няколко казана и тенджери, под които гореше огън.

— Какво има днес? — попита Сабина.

— Чорба от леща и нахут, хляб и герес с гарум — каза жената зад тезгяха.

Герес ли? Ким беше опитвала герес, бе нещо като Маринована риба, а тя не обичаше риба. Мразеше и соса гарум, който също имаше

вкус на риба, затова бързо каза:

— Аз искам от чорбата, моля.

Останалите решиха да си вземат от рибата с легендарния сос. После се настаниха с обяда си под една тента, на сянка.

Ким сърбаше блудкавата чорба и гледаше как Леон дава на Кия от гереса. Котката се нахвърли върху рибата и я омете за минута.

Сабина разказа, че миналата нощ не успяла да разгадае една от загадките на Маний.

Загадка значи, каза си Ким, може би Сабина ще им помогне в разгадаването на техния случай. Тя добре познаваше Помпей и най-вероятно би могла да им подсказе каква е връзката между отделните нападения.

— Тит, и най-вече Маний, едва ли са очаквали подобно нещо — каза Сабина, когато Ким насочи разговора към нападенията. — Преди градоначалниците се смятаха за неприкосновени... Но времената се промениха.

Ким наостри уши.

— Какво имаш предвид?

Сабина поклати глава.

— След като Сула покори Помпей, нищо не е както преди...

— Не ни карай да вадим думите ти с ченгел от устата! — притисна я момичето.

Сабина преглътна с наслада още една от малките рибки.

— Сула иска да прогони от града предишните управници — каза тя най-после. — Опасява се, че може да са заплаха за властта му. Затова издигна на високи постове нови хора. Хора, на които може да се довери, освен това започна да отнема имуществото на много от богатите граждани или да посяга на източника на богатството им. Миналата година в Помпей се преселиха две хиляди пришълци — повечето са от Рим и са верни на Сула. Тези хора отнемат къщите и търговията на богати и влиятелни помпейски граждани, при това с благословията на Сула.

— Всичко това няма как да не породви вражди — предположи Ким.

— Ти го казваш, в името на Юпитер. Мен, разбира се, това изобщо не ме засяга — отвърна Сабина и дрезгаво се засмя.

Да, помисли си Ким, но не и хора като Тит, Гай или Спурий. И естествено, такива като Маритим... Сега вече сякаш би могло да се открие нещо общо между четиримата...

В късния следобед разрешиха на приятелите да приключат с работата си. Те се настаниха пред скромната обща кухня и започнаха да си играят с Кия. Освен тях в двора нямаше никого.

— Момчета, казвам ви, четирите нападения са свързани — тихо рече Ким.

— И как точно? — попита Юлиан.

— Тези четирима мъже имат нещо общо помежду си. Те са богати и влиятелни.

— Накъде клониш?

— Може би самият Сула стои зад четирите атентата — прошепна момичето. — Сабина ни каза, че диктаторът иска да отстрани предишните управляващи, а атентатите са насочени срещу един състоятелен търговец на платове, един богат гостилничар, един високопоставен офицер и градоначалника. Всичко това се връзва перфектно.

Леон подсвирна тихичко.

— Следователно извършителите са изпълнявали поръчка на диктатора!

— Точно така!

В този момент се появи Сабина и тръгна към тях.

— Страхувам се, че ще трябва да свършите още нещо — каза тя.

— О, не! — простена Ким.

— Много съжалявам! Изпраща ме Тит, поръча да ви кажа, че трябва да го съпроводите при Вибий, в къщата на фавъна^[3].

Ким си помисли, че не е чула добре.

— Къщата на фавъна ли?

— Да, така я наричаме в Помпей. Наречена е на името на една необикновено красива статуя, която се намира там.

— А кой е Вибий?

— Търговец на вино, един от най-богатите мъже в града. Собственик е и на тази голяма къща. Тит е поканен на пиршество и

иска да покаже на домакина някои по-изискани платове. Вие ще трябва да занесете стоката там и да я покажете на това отбрано общество.

Ким въздъхна — значи щяха да работят цялата вечер, при това дори и като манекени. Идеята изобщо не ѝ хареса. От друга страна, отваряше се възможност да посетят един от най-богатите мъже в града. Дали атентаторите вече не са го взели на мушка?

---

[1] Аве — поздрав, на латински — езика, на който говорели римляните, означава „да живееш, да живее“. — Б.пр. ↑

[2] Термополий — малко магазинче с витрина, отворена към улицата, където продавали топла храна. — Б.пр. ↑

[3] Къщата на фавъна — най-голямата къща в Помпей, с площ над 3000 кв.м. Името ѝ идва от статуята на фавъна. Фавън се нарича горски или полски дух, другар на пастирите, получовек, полукозел с кози крака и опашка, потомък на Фавън (Фаун) — древноримският бог на полетата, планините и горите; покровител на стадата. — Б.пр. ↑

В къщата на фавъна

Къщата на фавъна се намиреше на Виа дела Фортуна, недалеч от дома на Тит. Търговецът на платове се настани в една носилка и робите го понесоха. Приятелите вървяха след него и влачеха една двуколка, в която имаше платове и всевъзможни дрехи. Само Кия остана да си лежи под сянката на дървото в двора — би могло да се каже, че има свободен ден.

Когато видя къщата, Леон застина с отворена уста. Това не бе къща, а истински палат на три етажа! В предната част, към улицата, имаше колони с изящни капители. Между тях се намираха шест входни врати към къщата и шест таверни^[1] — магазинчета, вероятно отдадени под наем, които сега бяха затворени.

— Къщата е с площ 3000 квадратни метра — прошепна Юлиан на приятелите си.

Знае го от посещенията си в Помпей през лятото, помисли Леон.

— Какво стоите като глупаци! — сопна им се Тит, измъквайки се от носилката. — Всеки да вземе толкова топове плат, колкото може да носи, но внимавайте да не ги мачкате!

Един от робите похлопа на втората врата отляво и тя тутакси се отвори. Тит и натоварените с платове деца влязоха вътре. Четиримата носачи останаха да чакат навън.

Един от робите на Вибий ги поведе през коридора към голям атрий^[2] — вътрешен двор под открито небе. Осветяваха го множество факли. В средата му имаше квадратен басейн, опасваше го широк портик — коридор, открит към двора. Покривът на портика се поддържаше от красиви колони, а стените му бяха в жълти, зелени и кафяви тонове. На всички стени имаше по няколко врати, които водеха към различни помещения. Отнякъде се носеше тиха музика.

В този момент робът стигна до предната част на басейна, където се намираше статуята, дала името на къщата. Тя изобразяваше танцуващ гол фавън с дълга брада. Изваяна е майсторски, помисли си Леон. Виждаше се всеки мускул от тялото и всеки косъм от брадата на танцьора.

Робът почука на една двойна врата от тъмно дърво.

— Влез! — обади се груб глас.

Слугата отвори вратата и влезе, наклонил глава встрани.

— Аве, приятелю! — извика Тит с преувеличена радост.

Влязоха в таблина, малък кабинет, чийто под бе покрит с тъмни плочки, подредени в геометрични фигури.

Леон надзърна иззад тежката купчина, която носеше, и видя плешив мъж в снежнобяла туника, обрамчена с червен кант. Изглеждаше около петдесетгодишен. По пръстите му блестяха златни пръстени. Ъгълчетата на устните му бяха извити надолу, а носът му бе дълъг и леко крив. Тъмните му очи, скрити под гъсти вежди, неспокойно шареха насам-натам. Вибий бе седнал зад голямо писалище, върху което лежаха няколко ръкописа, навити на руло. Зад бюрото имаше полица, върху която също се виждаха множество свитъци.

— И аз те поздравявам, Тит — надигна се той. Оказа се изключително висок и слаб.

— Донесъл съм ти много красиви платове — оповести Тит и в гласа му се долови нотка на раболепие.

— Добре, ще ги разгледам по-късно — отвърна Вибий. — Да се поразходим малко преди това, искам да ти покажа новата си градина.

— С удоволствие! — съгласи се Тит.

Никой не каза нищо на приятелите и те тръгнаха след двамата мъже, които влязоха в огромен перистил^[3] — двор в задната част на къщата, обграден от колонада. В центъра му бликаше водата на импозантен фонтан. В светлината на факлите сред дърветата и добре подкастрените храсти Леон забеляза и много статуи, особено го впечатли статуята на един копиехвъргач.

Вибий, Тит и децата продължиха да се разхождат из градината, която по нищо не отстъпваше на истински парк. Минаха и покрай кухнята, откъдето се носеха припрени гласове и аромат на печено месо. Междувременно един роб донесе на двамата мъже бокали с вино.

Най-после стигнаха до дълбока сводеста ниша в стената, ограждаща градината. Леон се изуми от онова, което видя. Подът на нишата, който заемаше около 20 квадратни метра, бе покрит с невероятна мозайка, изобразяваща сцена от битка.

— Това е известната мозайка на Александър — прошепна Юлиан на Леон и Ким. — Направена е от милион и половина камъчета и изобразява битката на Александър Велики с персийския цар Дарий.

— Милион и половина камъчета! — възкликна Леон. Зачуди се колко ли време е било необходимо за изработването на такава мозайка.

След като обиколиха градината, всички влязоха в триклиния^[4], трапезарията.

Подът на обширното помещение бе покрит с мозайка, изобразяваща различни рибни блюда.

— Да похапнем, приятелю — подкани Вибий Тит. След това се обърна към приятелите, посочвайки им един от ъглите на просторното помещение: — Останете там и чакайте, докато ви повикам. Може да оставите платовете в най-близката стая.

Леон, Ким и Юлиан изпълниха разпорежданията. Най-после се освободиха от товара си и оставиха платовете в нещо като склад, разположен непосредствено до трапезарията. Част от него бе отделена със завеса, имаше и врата към големия вътрешен двор с градината.

Когато се върнаха в ъгъла на триклиния, посочен им от Вибий, Леон се огледа. Този Вибий сигурно е невероятно богат. Ниските маси

бяха от мрамор, а кушетките за гостите около трапезата бяха украсени със злато и слонова кост. Леопардови кожи покриваха пода и закриваха част от красивите мозайки. Излъскани до блясък бронзови свещници разпръскваха топла светлина, която падаше върху статуи с човешки ръст. В една от тях Леон разпозна самия домакин.

Вибий и гостът му се разположиха върху кушетките, облегли на възглавници. Търговецът на вино плесна с ръце и слугите започнаха да сервират предястията.

Леон, който бе доста гладен, не можеше да откъсне очи от вкусотиите, които похапваха двамата мъже: стриди и миди в сос от вино, угоена ярка с аспержи и маслини. После поднесоха първото ястие — пържолки от сърна и дива свиня. Накрая робите сервираха печена горска бъбрица^[5], пилешки пастет, фрикасе от диви патици, ситно нарязано свинско виме и охлюви.

Леон просто не можеше да повярва какво количество храна погълнаха двамата мъже. След свинското виме гладът на Леон просто изчезна. Той погледна приятелите си. Ким с отвращение поклати глава. Явно и тя бе изгубила апетит.

Докато двамата мъже се излежаваха край трапезата, няколко леко облечени танцьорки, съпроводжани от трима музиканти, влязоха в трапезарията. Първият свиреше на седемструнна лира, вторият на панфлейта, а третият на тибия — двойна флейта.

Минаха час, два — въздухът ставаше все по-спарен. Тит и Вибий бяха увенчали главите си с лаврови венци и изглеждаше, че се забавляват прекрасно, което се обясняваше и с голямото количество вино, което изпиха. Така или иначе, не спираха да се смеят.

Приятелите пристъпваха от крак на крак в ъгъла, а Леон се съмняваше, че някой изобщо се интересува от платовете и туниките, които донесоха.

Но се лъжеше. Вибий внезапно се опря на лакти и предизвикателно изгледа госта си.

— Е, какво си ми донесъл?

Тит направи широко движение с ръка.

— Има няколко много сполучливи неща, ушити от шивачите ми от много добри платове, скъпи приятелю.

— Точно това ми трябва — отвърна Вибий. — Нуждая се от нещо, което да облека за речта си пред диктатора. Освен това искам да

купя дрехи за дъщеря си и за жена си. И двете, можеш да ми вярваш, са много взискателни.

— Не се и съмнявам — изрече Тит. — Красивите жени трябва да се обличат със също толкова красиви платове. Но нещата ще ти харесат!

След това нетърпеливо кимна към приятелите.

Децата се втурнаха към съседната стая, осветена само от една маслена лампа.

Когато Леон се наведе към един от денковете, видя как две стъпала се скриха зад някакво перде...

— Има ли някой тук? — попита плахо Леон.

Не последва отговор и момчето погледна към Ким и Юлиан.

— Не чух нищо — отвърна Юлиан.

— И аз — додаде Ким.

Леон се приближи до завесата и я дръпна с рязко движение, но зад нея нямаше никого. Погледна и към градината.

Може да ми се е сторило, помисли Леон и се върна при останалите.

— Какво да им занесем първо? — започна да умува Юлиан.

— Хм, мисля да взема тези парцалки тук — извика Ким и издърпа една проветрива дреха от зелен лен.

Леон взе скъпо бродирана туника, а Юлиан — пурпурна тога.

След това занесоха изисканите дрехи на търговеца на вино.

Вибий бе изключително претенциозен, установи скоро Леон. Той все успяваше да намери някакъв недостатък, не му харесваше ту едно, ту друго и приятелите трябваше да носят все нови и нови дрехи.

Когато Леон се върна за пореден път в склада и се наведе над купчината дрехи, чу сподавен вик. Вдигна глава. Звукът идваше откъм завесата. Кръвта му се смрази — завесата се движеше, въпреки че нямаше течение. Внезапно завесата се отвори и в стаята се строполи някакъв мъж. Беше робът, който им отвори външната врата. След това в стаята се втурнаха няколко маскирани фигури, въоръжени с мечове, и се хвърлиха към слисания Леон, застанал наред стаята с туника в ръце.

---

[1] Таверна — магазин или работилница в древен Рим. — Б.пр. ↑

[2] Атрий — централно разположено пространство в гръцкия, а по-късно и в римския дом, където домакините посрещали гостите. Атрият е открит — без покрив. В средата му обикновено се разполагал басейн за дъждовна вода (имплувий). — Б.пр. ↑

[3] Перистил — двор, ограден с колони. В частните къщи често бил превърнат в градина. — Б.пр. ↑

[4] Триклиний — трапезарията в римската къща. Думата означава „три легла“, идва от трите легла (кушетки), разположени във формата на буква „П“ около ниската маса. Те също се наричали триклиний — сътрапезниците се хранели, излегнати върху тях. — Б.пр. ↑

[5] Горска бърбрица — дребна прелетна птица от разред Врабчоподобни, която се среща и в България. — Б.пр. ↑

Битка в трапезарията

Разнесе се силен вик, който заглуши музиката.

Юлиан, който беше застанал непосредствено до леглото на домакина, бързо се обърна. Това бе гласът на Леон!

В същия момент към тях се втурна самият Леон, лицето му бе мъртвешки бледо, а по петите го следваха четирима мъже с мечове.

Леон направи голям скок и се скри зад статуята на домакина.

Вибий, Тит, музикантите и тримата роби, които точно в този момент сервираха нови вкуснотии, останаха като втрещени и зяпнаха натрапниците с отворена уста.

Юлиан хладнокръвно грабна една глинена кана от масата и я запокити в лицето на първия нападател, мъжът изкрещя и се препъна. Съучастниците му се строполиха върху него и Юлиан спечели няколко ценни секунди.

Двамата с Ким се втурнаха към една от тежките маси, прекатуриха я и се скриха зад нея. Табли, купи, чинии и бокали полетяха към земята, а Ким и Леон засипаха маскираните с градушка от прибори и храна. Подобно на снаряди, към тях летяха пилешки бутчета и цели риби, масивни чаши и свещници.

Тит, Вибий, музикантите и робите се присъединиха към децата. Започнаха да обстрелват нападателите с всичко, което им попадне подръка.

Междувременно маскираните успяха да се окопитят и отбиваха с мечовете си импровизираните снаряди. На Юлиан му мина през ум, че с мечовете си напомнят движенията на чистачки на автомобил — чаша за вино се удари в стената, към тавана полетя табла с плодове, запокитена от острието на меч.

Маскираните напредваха метър след метър и Юлиан си даде сметка, че целта им е Вибий. Или може би Тит?

В този момент Леон блъсна статуята на домакина.

— Не! — извика Вибий. — Всяка друга, само не тази!

Но бе твърде късно! Статуята падна с трясък на пода, а нападателите отскочиха встрани. И този път бяха отблъснати. Към тях отново полетяха всевъзможни предмети и в този момент в градината се втурнаха множество въоръжени роби.

Чу се кратка команда и нападателите побягнаха.

— Победа, в името на Юпитер! — извика Вибий.

Обаче радостта му бе преждевременна. Мъжът, който последен напусна триклиния, се обърна още веднъж и те видяха, като в забавен каданс, как мечът се откъсна от ръката и полетя към тях.

— Внимавайте! — извика Юлиан.

Вибий се наведе, но закъсна със секунда и ужасният му вик разцепи въздуха. Търговецът на вино се строполи на земята, а мечът издрънча на пода.

Юлиан се втурна към Вибий. Останалите също се приближиха и се наведоха над него.

— Вибий, благородни приятелю, колко... — започна Тит.

— Оставете ме, опитайте се да ги хванете! — извика Вибий, сложил ръка върху дясното си рамо. — Не ги оставайте да избягат!

Значи не е толкова зле, с облекчение си помисли Юлиан, докато наблюдаваше как робите се втурнаха да преследват маскираните.

Вибий отмести ръка от рамото си, туниката му бе напоена с кръв, но той махна пренебрежително с ръка.

— Само драскотина! Раната не е дълбока, в името на Марс! Извадих късмет! Само да ми паднат в ръчичките! Ще оцветя с кръвта им платовете ти, Тит...

— Превъзходна идея — отвърна Тит. — Но да повикаме лекар все пак.

Вибий кимна и един от робите се втурна навън. След малко се върна с един лекар, който незабавно се погрижи за домакина.

Никой не обърна внимание на приятелите, които тихо се съветваха помежду си.

— Леон, успя ли да разпознаеш някой от тези типове, докато беше в склада? — попита Юлиан. — Можеш ли да си спомниш лицето на някой от тях?

— Не, те вече ги бяха закрили...

— Помислих си го — измърмори Юлиан. — Хайде да огледаме наоколо. Чудя се как ли са влезли в къщата. Може да са оставили следи...

— Освен това някой трябва да се погрижи за роба, който е тежко ранен — каза Леон и се насочи към падналия мъж.

Робът бе дошъл в съзнание, но бе зашеметен. Юлиан му донесе чаша студена вода.

— Какво се случи? — попита момчето.

— Отидох в градината, за да си поема глътка свеж въздух, понеже в кухнята беше много горещо — прошепна робът. — Само не ме издавайте на Вибий. Ако разбере, ще ме накаже сурово.

— Не се безпокой! — обеща Юлиан. — Разказвай нататък!

— Подпрях се на една колона и се наслаждавах на гледката, когато някой ме удари по тила и загубих съзнание — продължи робът. — После тези типове са ме довели тук, не си спомням нищо повече.

Юлиан кимна, после тримата претърсиха помещението, но не намериха нищо. Точно когато се канеха да отидат при Вибий и Тит, се появиха робите, втурнали се да преследват нападателите.

Много бързо се върнаха, помисли Юлиан и попита:

— Не успяхте ли да ги заловите?

Един от робите енергично поклати глава.

— Не, за съжаление! Най-вероятно са прескочили стената и са се разпръснали в близките улички. Не е толкова трудно да се скриеш в Помпей.

— Мислите ли, че нападателите са влезли по същия начин? — продължи да задава въпроси Юлиан.

— Със сигурност! — отвърна един от робите. — Но сега трябва да отидем при Вибий и да му докладваме. Той едва ли ще се зарадва особено...

Робите изчезнаха и приятелите останаха сами в помещението.

— И сега какво? — попита Ким.

— Стената — промълви Юлиан. — Да разгледаме стената! Няма да се изненадам, ако отново намерим някое малко, симпатично послание.

Започнаха да оглеждат градината и в стената в западната част се натъкнаха на прясно изписани букви. Надписът гласеше: „Не е ясно дали обичаш Помпей!“

Юлиан мислено си повтори изречението: „Не е ясно дали обичаш Помпей“. Той си пое дълбоко въздух. Какво би могло да означава това? Продължи да си блъска главата и си припомни и останалите зловещи надписи. „А с врагове не разговаряме!“, бе предупреждението към легата Гай. А съобщението в термите, отправено към Маритим, гласеше: „И с действията си вредиш на делото ни!“.

— Хора, имам чувството, че това е нещо като отмъщение към тези, които нападателите смятат за предатели — предположи Юлиан.

— Дали пък и диктаторът не е предател в техните очи? — прошепна Ким. — Всеки път се натъкваме и на неговото име...

— Не знам — отвърна Юлиан. — Може би е точно обратното: Вибий е в черния списък на диктатора, тъй като диктаторът, както вече научихме от Сабина, иска да се отърве от старите управници.

— Трябва да поговорим още веднъж със Сабина и Маний — заяви Ким. — Те със сигурност ще ни кажат нещо повече за днешната жертва.

Един интересен разговор

Закуската на следващата сутрин бе оскъдна, както всеки друг път. Ким, Леон, Юлиан и Сабина седяха в общата кухня. Ким точно разказваше на Сабина какво се бе случило при Вибий.

Сабина не можеше да се начуди.

— Никой в Помпей вече не е сигурен за живота си... Дори и богатите.

— Има ли Вибий голямо политическо влияние тук? — попита Ким.

Сабина се засмя.

— В Помпей всеки, който има пари, има и влияние. Или може да си го купи, когато му е нужно. — Сабина се надигна с въздишка. — По-добре вървете при перачите.

Чудесно, няма що, помисли Ким, отново ще трамбоваме из мътилката...

Ким, Леон и Юлиан влязоха в коритото с пране и момичето застана до разказвача на вицове Маний.

— Добро утро! — подвикна ѝ той пресилено весело.

— Затваряй си устата, Маний! — грубо се провикна един от работниците, преди Ким да е успяла да отговори на поздрава. — Какво му е доброто на утрото?

— Не съм съгласен — отвърна Маний. — Слънцето грее, имаме работа и освен това се сетих за един наистина добър виц, със сигурност ще ви развесели бе, хора. Започва така: един мъж отива на лекар...

— О, Маний! — почти в хор викнаха перачите.

— Е, в такъв случай няма да ви го разказвам — измърмори Маний и с такова настървение взе да тъпче мокрите дрехи, че наоколо се разхвърчаха пръски.

— Разкажи ни го на нас, Маний — предложи Ким, която искаше да завърже разговор с него.

Маний прекрати дивото си трамбоване.

— Наистина ли? И така, един мъж отива на лекар. Върху главата му се била настанила една жаба. От какво се оплакваш? — пита го лекарят. А жабата отвръща: Имам цирей на задника! — Не е ли адски смешен? — Маний се хвана за корема от смях.

Ким, Леон и Юлиан направиха усилие да се усмихнат.

— О, да, супер е — измърмори момичето, след това насочи разговора към нападенията и разказа за случилото се при Вибий.

— Богатият Вибий, така значи — поде Маний, щом Ким завърши. — Така му се пада!

Ким се сепна.

— Какво искаш да кажеш?

— Само това, че той... — Перачът се опитваше да намери точните думи.

— Че той какво? — продължи да разпитва момичето.

— Забрави за това — отвърна припряно Маний.

Дали Маний се изпусна, без да иска? Дали пък разказвачът на посредствени вицове не е сред извършителите? Трудно може да си го представи човек... Но Маний е и актьор, може би умее добре да се преобразява!

Ким отново подхвана разговора и го насочи към другите жертви, и ето че чу нещо, което нямаше как да не я изненада.

— Маритим е градоначалник съвсем отскоро, няма и четири седмици — каза Маний.

Какво, четири седмици? В такъв случай едва ли може да се каже, че принадлежи към предишните управници, от които, според Сабина, Сула се опитва да се отърве.

— Сула направи доста, за да бъде избран именно Маритим — тихо продължи Маний.

— И какво по-точно?

Маний вдигна рамене.

— Говори се, че е платил предизборната му кампания и е купувал гласове, за да бъде избран... Само че това не може да се докаже...

Ако това е вярно, в такъв случай Маритим е един от верните хора на Сула, помисли си Ким. Нещо като негова марионетка!

Главата на Ким щеше да се пръсне, докато продължаваше ритмично да тъпче с крака дрехите.

Трябва да разсъждавам логично, стъпка по стъпка, каза си наум момичето. Какво ли е положението на останалите жертви, на Гай, например?

— Ами Гай? — попита на глас тя.

— Гай ли? — отвърна като ехо Маний. — Той със сигурност е сред любимците на диктатора. Няма как по друг начин да бъде обяснена кариерата му. Не блестеше с нищо особено в легиона си, докато внезапно не стана легат. Издигнаха го по искане на Сула. Целият град обсъждаше това неотдавна.

— Кога беше това?

— Хм, някъде преди около осем седмици — отвърна Маний.

Осем седмици! В такъв случай той също не е от стария елит на Помпей!

Ким хвърли поглед към Леон и Юлиан, които внимателно слушаха разговора и изглеждаха доста изненадани.

Дали пък не става дума за нещо коренно различно от това, за което си мислеха в началото?

Може би целта на групата, към която вероятно принадлежи и Маний, е да елиминира приятелите на Сула? Но как тогава би могло да се обясни нападението над Тит, гостилничаря Спурий и богатия търговец на вино Вибий?

— Сабина ни разказа, че много богати хора в Помпей са загубили имуществото си. Но Тит очевидно не е сред тях. Защо? — попита Ким.

— Тит ли? Той със сигурност добре си е постлал пред новите управници — презрително отговори Маний.

— Ами Спурий и Вибий?

Перачът неодобрително махна с ръка.

— Това със сигурност се отнася и за Вибий. Що се отнася до гостилничаря — не съм толкова сигурен.

Вероятно диктаторът е взел мерки на тримата да не им се случи нищо, продължи да си блъска главата Ким. Нищо чудно Тит, Спурий и Вибий да са били доверени лица на Сула и това да ги е превърнало в мишена на атентаторите! Някой иска да им отмъсти, както вече бе предположил Юлиан. Но защо?

Това, което свързва петте жертви на нападенията, бе, че са приближени на Сула, заключи Ким. Толкова бе развълнувана от откритието си, че за момент напълно забрави за дрехите.

— Какво ти е? Умори ли се вече? — извика Маний насмешливо.

Ким отново се залови за работа, нямаше търпение да сподели откритието си с Леон и Юлиан, но успя да го направи едва през

обедната почивка.

— Теорията ти изглежда правдоподобна — каза Леон, докато галеше Кия, а тя му отвърщаше с доволно мъркане.

— И аз мисля така — намеси се Юлиан. — Но ако нападателите са взели на мушка приближените на Сула, в такъв случай най-вероятно ще се опитат да елиминират и самия него!

Ким отривисто кимна.

— Имаш право!

В този момент в двора се втурна един работник.

— Диктаторът! — извика той. — Вече е при Порта Марина^[1]!

Това означава тревога, помисли Ким. Ако атентаторите са го взели на мушка, открива се чудесна възможност да действат.

---

[1] Порта Марина — градска порта в западната част на Помпей, където някога се намирало пристанището на града. — Б.пр. ↑

Диктаторът и нарът

Всички мигновено забравиха за работата, втурнаха се на улицата и се присъединиха към тълпата, която се беше устремила към форума. Точно там трябваше да пристигне Сула.

— В никакъв случай не трябва да се разделяме! — извика Ким на Леон и Юлиан. После взе на ръце Кия, която очевидно бе изнервена от множеството наоколо. — Някой виждал ли е Маний?

— Не — отвърна й Леон.

Дали е просто случайност? Или перачът вече бе заел позиция наблизно?

— Ами Сабина?

— Нямам представа, сигурно е някъде наблизно — предположи Юлиан.

В този момент потокът от хора се устреми по Виа дела Фортуна и се насочи към форума. Вече можеше да се види задната част на Капитолия. Понесени от тълпата, приятелите минаха под една от триумфалните арки и се озоваха в северната част на форума, непосредствено до стълбите, водещи към Капитолия.

Леон се огледа — нямаше и следа от диктатора. Вместо това виждаше неизброимо множество хора наоколо.

Така няма да стане, помисли той. Трябва да си потърсим някое по-добро място. И се зае да си пробива път към средата на площада. Юлиан и Ким, която продължаваше да държи в ръце Кия, го следваха. Леон погледна встрани. Имаше статуя на мъж на кон, поставена върху малък постамент. Тримата се устремиха нататък и извадиха късмет. Върху постаментата, към които водеха три стъпала, все още имаше малко свободно място.

Приятелите застанаха на постаментата между бронзовите крака на коня и един търговец на плодове, на чийто врат висеше табла с нарове.

Няма как да е по-добре, зарадван помисли Леон. Оттук виждаха целия форум, където, плътно притиснати един до друг, се тълпяха хиляди жители на Помпей. Настроението бе приповдигнато. През множеството си пробиваха път многобройни търговци на сладкиши, вода, вино и украшения. Леон забеляза дори един жонгльор и двама акробати.

Приятелите трябваше много да внимават да не загубят местата си — към площада прииждаха все нови и нови хора, които се опитваха да ги избутат.

— Хайде, чупка! — извика на Ким една дебела жена с червено потно лице. — Измитай се отгук с глупавото си животно!

— Полудя ли? — разгорещи се Ким.

— Спокойно, Ким! — опита се да умиротвори обстановката Леон. Добре знаеше какво се случва, ако Ким избухне.

— Това не е никакво глупаво животно, а котка, която на всичкото отгоре е десет пъти по-умна от теб! — кресна Ким на жената.

Дебеланата се зачерви още повече.

— Какво каза? — извика тя и вдигна ръка да удари Ким.

В този момент Кия се хвърли върху нея и заби остриите си нокти в ръката ѝ.

— Олеле! — изкрещя дебеланата и ужасено се вторачи в червените резки върху ръката си.

— Това достатъчно ли е или имаш нужда от още? — усмихнато попита Ким.

Жената се обърна и се понесе надолу по стълбите.

— Отървахме се! — рече доволно Ким.

— Чуйте барабаните! — викна Леон в същия момент.

Някъде отдалеч се чуха глухи звуци на барабан, след това прозвучаха тропнети. Към форума с маршова стъпка се приближаваха строени в редици легионери, които започнаха да избутват встрани хората. Постепенно в центъра на форума се образува просека, широка около десетина метра.

— Ето го! Идва насам! Идва! — ревеше множеството.

Някои хора почти не бяха на себе си от вълнение, отбеляза мислено Леон. Сякаш нямаха търпение да видят Сула, други бяха доста резервирани, а трети — направо хладни.

В Помпей диктаторът има не само приятели, помисли Леон, и се огледа. Дали наоколо не дебне някой нападател? Но дори и да е така, как да го разпознаят сред множеството? Момчето се опита да се постави на мястото на атентатора къде щеше да заеме позицията, ако е на негово място?

На някой от покривите, мина през главата му. Погледна към храма на Аполон, към базиликата и към двуетажния портик, който бе

покрит с платнище, както и преди няколко дни, заради строителните работи. Нямаше никого! Не съзря нито една подозрителна фигура, дебнеща в засада.

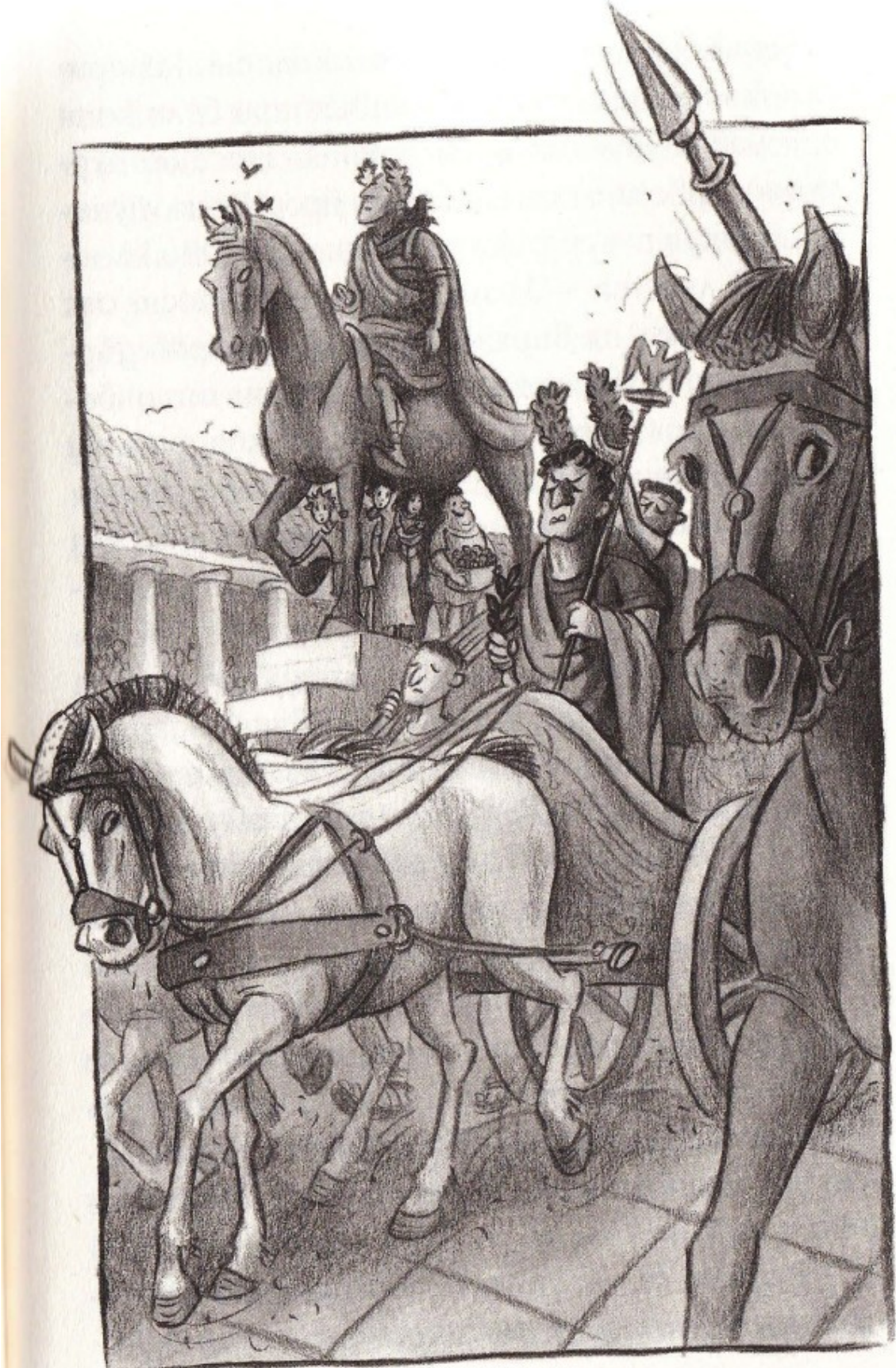
Внезапно се разнесоха възгласи и Леон отново погледна към южната част на форума, откъдето всеки момент трябваше да се появи диктаторът.

Великолепното шествие бавно напредваше към форума. Отляво и отдясно бяха конниците, златистите им шлемове блестяха, а червените снопчета пера върху тях се полюшваха. Най-отпред крачеха двама мъже в бели туники. Когато мъжете се приближиха, Леон видя, че единият бе Маритим, а другият сигурно бе вторият градоначалник. Зад тях пристъпваха и други мъже с важни физиономии. Следваха музикантите, а в края на шествието в стройни редици маршируваха около стотина войници, предвождани от офицер. Най-накрая вървяха двайсет и четирима мъже, всеки нарамил сноп пръчки с вмъкната в него брадва и завързан с червен шнур.

— Какво е това, което носят? Юлиан, имаш ли представа? — попита Леон.

— Това са фасции. Някога фасцията символизираше царската власт, превърнал се в символ на властта на магистратите, когато Рим станал република — отвърна Юлиан. — Учителят по история ни е говорил за това...

И ето го най-после и самия диктатор!

Беше се настанил във великолепна квадрига — колесница, теглена от четири бели коня и управлявана от един войник. Носеше пурпурночервена тога и изкусно бродирана туника. В дясната си ръка държеше лаврово клонче, а в лявата — жезъл от слонова кост със златен орел на върха. Зад него един роб държеше над главата му златна корона от дъбови клонки. Отдясно и отляво на квадригата яздеха личните гвардейци на диктатора.

Възгласите се усилиха, когато диктаторът се приближи на трийсетина метра от Капитолия.

Сега вече Леон можеше да види лицето на владетеля — Сула имаше масивна, издадена напред брадичка и голям нос. Очите му бяха скрити под гъсти вежди, а челото му бе покрито с бръчки, сякаш размишляваше непрекъснато. Той не се усмихваше, въпреки приветствията в негова чест.

Маритим вдигна ръце и тутакси се възцари напрегната тишина. Градоначалникът се покашля, след това раболепно поздрави високия гост. Нарече го богоподобен мъж и владетел, допринесъл много за процъфтяването на Рим.

— Радвам се, че си тук, повелителю наш! — извика Маритим в очакване да получи одобрението на тълпата. — Целият град се радва заедно с мен. Обявявам за открити тридневните празненства в твоя чест, благородни Сула! Ще те забавляват най-отбраните ни гладиатори и актьори! Бъди наш гост в града, който е твой!

Проклет подмазвач, помисли Леон.

В този момент вторият градоначалник даде знак и към небето се устремиха хиляди птици, затворени досега в кафези. Народът ръкопляскаше и скандираше името на Сула.

Леон бе впечатлен от спектакъла. Когато сложи ръка пред очите си, за да проследи полета на птиците, забеляза някакво движение върху срещуположния портик. Дали там не се крие някой? Леон втренчи поглед и дъхът му спря. Зад едно от платнищата прозираше сянка на човек, стиснал лък в ръце!

В този момент между платнищата се отвори процеп и на слънцето блесна металният връх на стрела.

Атентаторът се цели в диктатора, осъзна момчето.

— Внимавайте! — извика Леон, но гласът му потъна сред възгласите. Никой не го чу, освен Ким и Леон.

— Какво има?

Леон мълчаливо посочи към портика.

— О, не! — изтръгна се от устата на Юлиан.

Атентаторът опъна лъка и Леон си даде сметка, че разполагат с няколко секунди. Той грабна един нар от таблата на застаналия до тях продавач и го запрати към Сула. Не успя да уцели диктатора, но уцели златната му корона от дъбови клонки.

Леон чу как робът извика. В следващия момент се случиха едновременно две неща: Сула се хвърли инстинктивно напред и секунда по-късно една стрела изсвистя към мястото, където допреди миг бе стоял. Тя се заби в щита на един от гвардейците и остана да стърчи там.

Сред тълпата се понесе вик. Гвардейците бързо се наредиха около Сула и образуваха с телата си защитна стена. Множеството се люшна, обзето от паника.

Леон отново погледна към портика, сянката зад платнището хукна на юг.

— Трябва да пипнем този тип! — извика Леон и тримата започнаха да си пробиват път през тълпата.

Но се придвижваха твърде бавно. Когато най-после стигнаха до портика, видяха как някой скочи от първия етаж. В този момент кърпата, която фигурата бе омотала около главата си, се смъкна и Леон видя дълга коса. Не можеше да повярва на очите си! След това атентаторът изчезна от погледа им.

— Ама че работа, този тип избяга — ядоса се Леон. — Видяхте ли дългата коса? По всяка вероятност е от племената на келтите или германите. Те носят дълги коси... и нямат добро отношение към римските владетели като цяло.

— А може би стрелецът е жена? — подхвърли Ким.

Леон трепна:

— Жена ли?

— Защо не? Да не би да смяташ, че една жена не може да си служи с лък и стрела? — предизвикателно попита Ким.

— Не се карайте! — извика Юлиан. — По-добре вижте това.

И той посочи стената, където пишеше: „А твоята смърт е последна!“

Една последна загадка

Над форума се разнесоха команди, които отвлякоха вниманието на приятелите. Изненадан, Юлиан се обърна. Няколко гвардейци бяха вдигнали щитове над главите си, а в центъра бе застанал владетелят, други го обградиха с щитовете си и владетелят се озова в нещо като броня. Ескортиран от войниците си, той пое към базиликата.

Маритим и вторият градоначалник заподскачаха с надути физиономии около него. По всяка вероятност се опитваха да замажат положението. Юлиан си представи какво ги очаква. Сула със сигурност щеше да ги обвини за нападението...

Междувременно тълпата започна да се разпръсква, не можеше и да се мисли за празненство, но много от хората не успяха да стигнат далеч. Всеки, който искаше да напусне форума, трябваше първо да бъде претърсен от легионерите.

— Това няма да доведе до нищо — тихо каза Юлиан на приятеля си. — Извършителят отдавна е през девет планини в десета.

Когато се озоваха пред един от легионерите, децата се опитаха да му разкажат какво са видели, но той, един ужасно изнервен млад мъж, изобщо не ги остави да кажат и дума.

— Хайде, хайде, не задържайте останалите! Изчезвайте бързо! — сърдито подвикна той.

— Е, да тръгваме тогава — измърмори Юлиан и реши, че сами ще разнищят случая. Жалко наистина, че нападателят успя да избяга. — Да се върнем в имението на Тит — предложи Юлиан. — Там на спокойствие ще обмислим какво да правим.

Скоро вече стояха в малкото дворче пред къщата, където ношуваха. И отново от Маний и Сабина немаше и следа.

Кия, важно вдигнала опашка, се спираше ту пред един, ту пред друг, подавайки им главичката си, за да я погалят.

— Мисля, че ѝ се играе — каза Ким.

— Ами да поиграем тогава, къде е топката? — попита Леон.

Ким я откри в един ъгъл на двора и я хвърли към котката. Леон също се включи в играта.

Само Юлиан стоеше настрана, потънал в мисли. Още едно нападение и още един неясен надпис. Дали Маний не е сред атентаторите и кой би могъл да е непознатият с дългата коса?

Юлиан наблюдаваше отстрани играта на приятелите си.

„Игра ли?“, помисли внезапно момчето. Дали пък всичко това не е някаква игра, нещо като главоблъсканица?

Внезапно му стана горещо, след това студено. Дали разплитането на случая не е във връзка с тайнствените послания върху стените?

Спешно се нуждаеше от нещо за писане.

Грабна една пръчица и започна да записва в праха имената на мъжете, жертва на нападенията.

Записваше ги в колонка едно под друго: търговецът на платове Тит, легатът Гай, гостилничарят Спурий, градоначалникът Маритим, търговецът на вино Вибий и най-накрая диктаторът Сула.

След това се опита да си припомни предупрежденията, отправени към всеки от тях. Шест имена, шест мистериозни послания и една голяма загадка.

Главата му щеше да се пръсне от обърканите мисли, които се блъскаха една в друга. Някакъв вътрешен глас му подсказваше, че е на прав път. Отново се концентрира върху заплахите.

*„С вечен позор си покрит!
А с врагове не разговаряме!
Бъди презрян, че се предаде заради изгоди!
И с действията си вредиш на делото ни!
Не е ясно дали обичаш Помпей!
А твоята смърт е последна!“*

Отново и отново препрочиташе посланията, докато лицето му внезапно застина.

— Аз... аз се досетих! — извика той със запъване.

Леон и Ким преустановиха играта с Кия и се приближиха към него.

— Хайде, изплюй камъчето! — настоя Ким.

— Извършителят ни е оставил съобщение! — изрече Юлиан с пламнали бузи.

— Знаем това. — Леон не бе особено впечатлен от откритието.

— Не, не, не е това, за което си мислите — отвърна Юлиан. — Вижте началните букви на всяко от предупрежденията: С, А, Б, И, Н,

А! Сабина!

Очите на Леон се разшириха от изумление.

— Да не би да смяташ, че нападенията са нейно дело?

— Твърде е възможно — обади се Ким. — Нападателят имаше дълга коса. Значи е била нападателка — всъщност Сабина!

Юлиан енергично кимна.

— Точно така, освен това Сабина обича загадките. Вероятно е искала да зададе на враговете си някоя изключително трудна и изобщо не ѝ е дошло наум, че някой може да е по петите ѝ!

Ким го потупа по рамото.

— Успя! Свалям ти шапка!

Леон обаче все още не бе напълно убеден.

— А ако всичко това е просто съвпадение?

Юлиан поклати глава.

— Изключено е!

— Да поразпитаме Сабина в такъв случай — предложи Ким. — Къде ли е сега?

Приятелите влязоха в къщата и попитаха един роб за Сабина, но той нямаше представа къде е перачката.

Като се чудеха какво да правят, приятелите излязоха на Виа дела Фортуна. И тогава видяха, че от другия ѝ край се задава Маний.

Юлиан застина уплашено. Беше забравил да заличи написаното в праха на двора.

Ами ако Маний е сред извършителите и види изреченията?

— Някой се опита да убие Сула — вместо поздрав рече Маний. — Не е ли пълна лудост?

— Лудост ли? Не съм толкова сигурен — отвърна Юлиан и попита без особена надежда: — Случайно да си виждал Сабина?

— Да, тя е при Спурий.

— В кръчмата ли?

Маний само сви рамене.

— Или поне току-що я видях да чисти там. Нямам представа дали е още там.

Юлиан хвърли бърз поглед към приятелите си. Повече не им бе необходимо — тримата вече търчаха нагам, а Кия ги следваше по петите.

Скоро, останали без дъх, стигнаха до странноприемницата.

Юлиан с изненада установи, че вратата е заключена.

— Би трябвало да е отворено, още повече в ден като днешния, когато градът се пука по шевове и няма начин да няма клиенти.

— И Сабина я няма — въздъхна Леон.

В този момент Кия измяука. Бе едно от онези нейни особени мяукания, на които нямаше как да не обърнат внимание.

Котката се отправи към конюшната, където гостите на Спурий оставяха конете си, за да бъдат напоени и нахранени.

Приятелите последваха котката и минаха покрай две кобили. В задната страна на конюшната имаше врата и котката спря точно пред нея и нетърпеливо замяука.

Юлиан разбра какво иска да им каже. Внимателно откряна вратата и погледна към вътрешния двор, където се намираше кладенецът, край който неотдавна бе намерил торбичката.

На една от пейките седяха двама души, хванати за ръце, и си говореха.

И въпреки че двамата бяха с гръб към Юлиан, за него нямаше съмнение, че са Сабина и Спурий. До Спурий бе облегат меч.

Дали двамата не са двойка, помисли Юлиан и наостри уши.

— ... нямам представа кой би могъл да бъде — точно в този момент ядосано прошепна Сабина.

— Само да пипна този предател, ще го накарам да съжалява, че се е родил! — рече гостилничарят. — Само че това едва ли ще ни помогне сега. Трябва да изчезваме!

— Да, войниците на Сула може да дойдат всеки момент — отвърна Сабина.

Юлиан не знаеше какво да мисли. По всичко изглежда, че Сабина и Спурий са съучастници и вероятно бяха сред нападателите. Никога не би го допуснал за Спурий. Още повече, че и срещу него имаше опит за покушение! Или е било само за отвличане на вниманието? Както току-що чу, те очевидно са били предадени от някого!

— Хайде, да не губим време! — Сабина се изправи, обърна се и внезапно съзря Юлиан.

Децата понечиха да избягат, но в този момент се появи мъж, въоръжен с меч — як исполин с къдрава коса. В него разпознаха мъжа, който се опита да убие Маритим! Мъжът препречи пътя им.

— Какво правите тук? — попита Сабина. В гласа ѝ се долавяше остра нотка. — Подслушвахте ли?

Юлиан замълча, а мъжът с къдравата коса каза:

— Точно това правеха. — После се засмя. — Тези дребосъци се имат за много хитри...

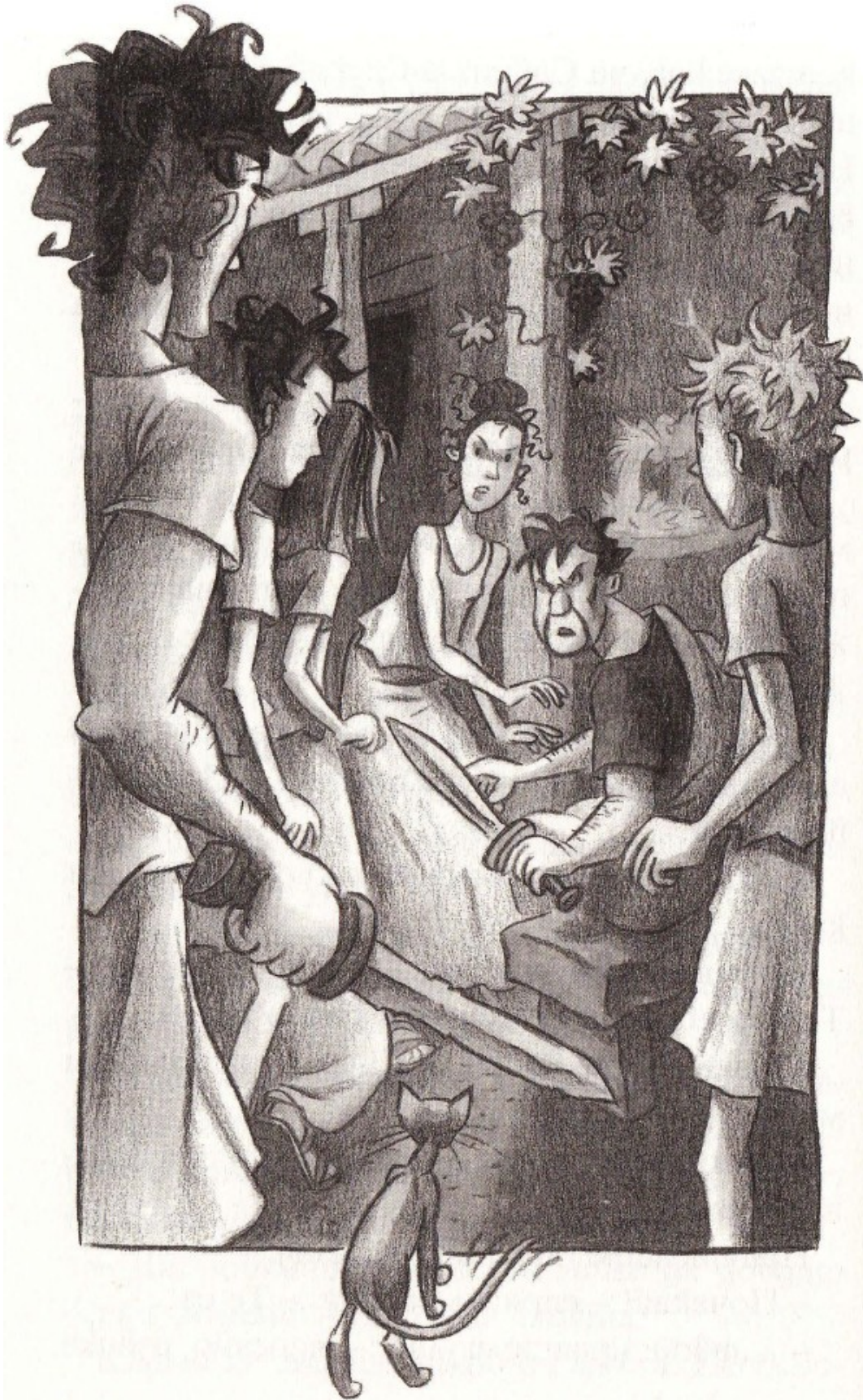
Юлиан с ужас видя как Спурий посегна към меча си.

— Съжалявам за вас — каза той глухо и вдигна меча.

Приятелите отстъпиха назад.

— Почакай! — спря го Сабина. — Те са...

— ... твои приятели ли? — ядосано извика Спурий. — Но те ни шпионираха!

— Не — отвърна Юлиан. Искаше да ги увлече в разговор, за да спечелят време. Може би войниците на Сула наистина щяха да се появят всеки момент. — Разгадахме загадката, загадката с началните букви на посланията. Получава се твоето име, Сабина. А и знаем колко обичаш загадките...

Сабина повдигна вежди.

— Не е зле, трябва да ви го призная. Не мислех, че някой е способен да разгадае загадката ми.

— Значи признаваш? — попита я Юлиан.

Сабина хвърли бърз поглед към Спурий.

— Е, продължавай, щом искаш, тези дребосъци няма да имат възможност да изтропат на Сула за нас — измърмори Спурий.

Сабина кимна.

— Да, ние го направихме. Но тези хора не заслужават нищо по-добро. Нападенията ни бяха насочени към онези, които се съюзиха със Сула и с тези две хиляди римляни, доведени от него в града ни — каза тя. — След като Помпей претърпя поражение и на власт дойде Сула, голяма част от старата управа на града бе отстранена. Подобна участ сполетя и родителите ми, които загубиха влиянието си и бяха изгонени. Някои помпейци обаче успяха да запазят богатствата си — Тит и Вибий, например. Други бяха издигнати на постове, за които нямаха качества — Гай и Маритим, например. Общото между тях е, че започнаха да работят за Сула и римляните. Предадох Помпей! Само и само да се сдобият с власт и пари! А ние искаме единствено да сме свободни, в името на Юпитер! Мразим Рим, Сула и всички, които треперят пред него. Хванах се на работа при Тит, за да съм по-близо до този негодник, да го наблюдавам и да организирам по-добре нападението срещу него!

— Ами Маний, той също ли е част от групата на съзаклятниците? — попита Ким.

Сабина се засмя.

— О, Маний е напълно безобиден.

— Ти се опита да убиеш Сула, нали? И изпрати стрелата срещу него? — попита Юлиан.

— Да, бях се скрила зад платнището на портика — призна Сабина.

Юлиан кимна.

— А какво беше това нападение срещу теб, Спурий? Сигурно е било за отклоняване на вниманието...

— Вие не сте никак глупави, наистина. Жалко за вас — отвърна съдържателят. — Имате право, беше само уловка. Искрах да отклоня евентуалните подозрения, защото аз бях този, който сипа отрова във водата на Гай. За съжаление, дозата се оказа недостатъчна... Освен това, точно когато сипвах отровата, се появи един от робите ми, така че я хвърлих бързо и я ритнах с крак под пейката, където след това я намери ти...

Така значи! Все пак в торбичката не е имало брашно, а отрова, помисли Юлиан.

— Стига сме дрънкали, да тръгваме! — настоя гостилничарят. Внезапно се разнесе нервно цвилене.

Великанът с къдравата коса се хвърли към вратата на конюшната и хвана дръжката. В този момент обаче вратата се отвори с трясък и към тях се втурна един центурион с меч в ръка.

Следваха го множество легионери.

Къдрокосият се хвърли срещу тях и зазвънтяха мечове, разнесоха се кръсъци.

— Бягайте! — изрева великанът към Сабина и Спурий, които стояха като парализирани.

Двамата се втурнаха към гостилницата, докато съучастникът им се биеше с войниците.

Спасени сме, зарадва се Юлиан и дръпна приятелите си към гостилницата, за да се отдалечат от сражаващите се мъже.

Но радостта му бе преждевременна.

— Ами вие! — нахвърли се центурионът към тях, след като хората му обезоръжиха съзаклятника. — Може би и вие сте от нападателите!

— Ние ли? Нищо подобно! — извика Юлиан и се втурна към гостилницата.

Ким, Леон и Кия го последваха.

— Хванете ги! — отекна командата на центуриона.

Преднината на приятелите бе незначителна. След няколко минути легионерите щяха да ги хванат.

Нещо профуча край главата на Юлиан и се заби в дървената врата — копие! Обзето от паника, момчето дръпна мандалото на

вратата и изскочи на улицата заедно с приятелите си.

— Ще се разделим и ще се срещнем отново при Порта дел Везувио! — извика той към Ким и Леон.

Тримата се втурнаха, колкото им държаха краката, към следващото кръстовище. Там Юлиан отпраши напред, Леон пое наляво, а Ким и Кия — надясно.

— Не ги оставяйте да избягат! — чу Юлиан виковете на един от легионерите. — Вие двамата, след момичето, вие двамата — след едното момче, а вие...

Не успя да чуе повече, защото заповедите потънаха сред гълчавата на улицата.

Докато тичаше, Юлиан хвърли поглед през рамо. Преднината му се увеличаваше.

Но дали Леон, Ким и Кия са извадили същия късмет?

Момчето отново се втурна напред и най-после излезе на Виа Стабиана. Затича към градската порта и отново погледна през рамо. Не се виждаха никакви войници! Успя да им се изплъзне. Пое си дъх и позабави крачка.

В този момент някой го потупа по рамото и Юлиан се вцепени от ужас.

Беше Леон.

— Изплаших ли те? — попита той през смях.

— Много смешно... Все едно, че виждам Маний. Я виж, това са Ким и Кия!

Тримата се затичаха вкупом към огромната градска порта.

— Опасявам се, че няма да имаме време да се сбогуваме с този красив град — подметна Леон.

— Да, така изглежда — съгласи се Ким. — Всеки момент ще се появят легионерите.

Юлиан въздъхна и за последен път погледна към величествения Везувий.

— Сбогом! — прошепна той тихо. После се упътиха към градската порта — нищо не ги задържа, нито камъка, нито хоросанът...

Темпус ги отведе у дома, в Зибентан.

В къпалнята

Най-после краят на седмицата дойде!

Юлиан намести раницата върху багажника на колелото и завъртя педалите към басейна на Зибентан.

Не беше толкова топло, колкото миналата седмица, но все още имаше слънце.

Ким, Леон и Кия се бяха разположили на моравата до басейна. Отиде при тях, постла кърпата си и се излегна.

— Днес е малко хладничко — каза Ким вместо поздрав.

— Така е, но след три седмици затварят басейна и не е зле да поплуваме, докато можем — отвърна Юлиан. — Ще влизаме ли? Малко физическо усилие няма да ни е излишно, а и така със сигурност ще се стоплим.

— Аз съм за! — съгласи се Леон и се надигна.

Упътиха се към басейна с пързалката, а Кия отстъпи назад и се сгуши на кърпата на Юлиан.

Водата наистина бе доста хладна, потръпна Юлиан, като потопи в нея палеца на крака си.

В този момент някой го бутна леко и преди да се усети, той се озова във водата.

— Едно на нула за мен — извика Леон през смях.

— Ще ти го върна! — закъни се Юлиан, но също се разсмя.

Преплуваха няколко дължини и Юлиан вече не усещаше студ. После се отправиха към края на басейна, за да си починат.

— Обстановката тук малко ми напомня за Стабианските терми — измърмори Леон.

Юлиан кимна, посещението на термите бе невероятно преживяване, макар и твърде опасно. И с ужас си припомни за нападението над Маритим...

— Какво мислите, че се е случило със Сабина и Спурий? — попита Ким. — Дали са успели да избягат?

Юлиан вдигна рамене.

— Възможно е. Сабина е изключително умна. — После додаде: — Сула умира две години по-късно, през 78 година преди новата ера.

Ким го погледна с широко отворени очи.

— Да не би да е станал жертва на атентат?

— Не, прочетох, че е умрял от кръвоизлив.

Юлиан потрепери.

— Звучи ми страховито. Освен това отново ми стана студено, римляните са имали много по-добри къпални в сравнение с днешните. Ако бяхме в термите, сега можехме да отидем в тепидария. Или дори в судатория!

— О, да, там щеше да ни е значително по-топло! — извика Ким.

— Ще ми се пак да изтичаме в стаята на времето и да се пренесем в Помпей!

Юлиан се засмя.

— Толкова скоро!? Не, не, по-добре да изчакаме, докато се появи друг интересен случай, който да разследваме!

Помпей, градът в подножието на вулкана

Градът Помпей е основан през VII в. пр.н.е. от италиейското племе оски. Предполага се, че името му произхожда от оската дума за пет — „помпе“. Според гръцкия историк Страбон градът бил населяван основно от оски, етруски^[1] и самнити. Заради благоприятното си местоположение — на устието на река Сермо, както и заради плодородните почви около вулкана, Помпей бързо се разраснал. За ранната му история се знае твърде малко. Има откъслечни сведения за въоръжени сблъсъци между гърци и етруски. Изглежда известно време Помпей е бил под влиянието на Гърция. Жителите му възприели гръцките богове и построили в тяхна чест храмове.

В началото на III в. пр.н.е. Помпей, както и всички околни градове, се присъединили към Римския съюз. През II в. пр.н.е. градът процъфтявал. Построени били много обществени сгради и храмове.

По време на въстанията на италиейските градове през II-I в. пр.н.е. Помпей бил сред разбунтувалите се градове. Римският диктатор Сула го обсадил през 89 г. пр.н.е., но градът паднал под римска власт едва през 80 г. пр.н.е., когато бил обявен и за римска колония.

По решение на Сула в града били заселени 2000 римски ветерани заедно със семействата им. Не е ясно дали части на града са били отнети от собствениците им, за да се освободи място за новодошлите. Някои от новопристигналите римляни били назначени на ключови позиции в управлението на града. Така на практика Сула отстранил стария управляващ елит на Помпей, което предизвикало брожения сред гражданите. Именно този период е описан в книгата. Знае се, че през следващите десетилетия са възниквали многобройни конфликти между новозаселените римляни и местните жители. Съзаклятието около Сабина и Спурий обаче е плод на фантазията на автора.

Докъм 27 г. пр.н.е., когато начело на Рим застанал първият римски император Октавиан Август, старите местни фамилии успели да възвърнат влиянието и властта си. Започнало сериозно строителство в града. Тогава били построени амфитеатърът, четири внушителни обществени сгради, както и акведукт^[2], който снабдявал с вода гражданите на Помпей. По това време Помпей се превърнал в любимо място за срещи на римската аристокрация.

Данните за града са откъслечни. Знае се, благодарение на историка Тацит, че през 59 г. по време на гладиаторски битки в амфитеатъра на града се стигнало до кървави сблъсъци между 20-хилядна публика. Това дало основание на тогавашния римски император Нерон да забрани провеждането на гладиаторски игри в града за срок от десет години.

На 5 февруари 62 г. Помпей и околностите му били разтърсени от силно земетресение, което нанесло сериозни щети на града. Смята се, че всички постройки, мостове и улици в града били засегнати. Някои били разрушени до основи, а други били сериозно повредени. В дните след земетресението в града настъпил хаос. Някои от жителите напуснали града завинаги. Няма данни колко са останали. Знае се обаче, че при изригването на вулкана Везувий през 79 г. населението на града е било между 8 и 10 хиляди души.

На 24 август 79 г. Везувий се пробудил и с невероятен грохот изхвърлил облаци гореща пепел и газове. Помпей и околните градове били засипани с градушка от горещи камъни и вулканска пепел. Облакът на Везувий предизвикал страшна буря. Дъждът и пепелта се смесили в кален поток, който погълнал съседния град Херкулан и го погребал под около 20-метров слой. Повечето жители на Помпей и Херкулан не успели да избягат. Според последните изследвания на учените високите температури, а не задушаване от пепелта на вулкана, са причинили смъртта на хората. Топлинна вълна с температура около 250°C се е разпространила на 10 км от вулкана и всички, попаднали на пътя ѝ, загинали за секунди. Никой не знае какъв е броят на жертвите, но само в Помпей са открити скелетите на 2000 души.

Хората и сградите били погребани под пластове вулканска пепел, на места с дебелина над 9 метра. Една от жертвите на изригването е и римският писател Плиний Стари, който по това време бил префект на римската флота в град Мизенум и заповядал на ръководените от него кораби да се притекат на помощ на жителите на пострадалите градове. Подробностите за случилото се са ни известни от писмата на неговия племенник Плиний Млади, който 25 години по-късно описал изригването на вулкана. Датата, която той посочва, е 24 август, но с напредването на разкопките и изследванията в Помпей и Херкулан учените са все по-склонни да я поставят под съмнение.

Пластовете пепел буквално консервирани живота в затрупаните градове. Плодовете, които учените открили по сергиите, обаче са характерни за есента. Учудване буди и фактът, че повечето хора са облечени с по-плътни дрехи, не като за лято. Намерени са и монети, които са сечени след септември 79 г., което навежда учените на мисълта, че може би изригването е станало по-късно, отколкото сочат писмата на Плиний Млади. Засега все още няма окончателна версия по този въпрос.

Но така или иначе, Помпей останал погребан и забравен почти 1500 години, по ирония на съдбата, до следващото катастрофално изригване на Везувий през 1631 г. След земетресението работници, които поправяли разрушен водопровод, попаднали на останки от града.

Систематичните разкопки на мястото започнали едва през 1863 г. под ръководството на Джузепе Фиорели. Негова била идеята множеството странни кухни, които били открити в пластовете вулканска пепел, да се запълнят с гипс и така днес разполагаме с отливки, показващи предсмъртните пози на хора и животни.

Засега около три четвърти от площта на града е разкопана и проучена. Голяма част от знанията ни за живота в Древен Рим дължим на данните от Помпей.

Днес в града се провеждат предимно реставрационни работи, с цел запазване на разкритите сгради. Помпей е и огромен музей на открито. Разходката по каменните му улици пренася посетителите векове назад във времето на Древен Рим.

---

[1] етруски — древен народ, населявал през първото хилядолетие преди новата ера северозападната част на Апенинския полуостров. Цивилизацията на етруските достигнала най-високия си разцвет в периода 800–400 г. пр.н.е. Етруските традиции оказали голямо влияние върху развитието на Древен Рим. — Б.пр. ↑

[2] Акведукт — тръба или канал за пренасяне на вода. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.